

אפרת
תורמים
ומצילים
חיים
*3042

שבתון

יהדות | חינוך | תרבות | אקטואליה

בס"ד | פרשת שלח (מברכים) | גיליון 1226 (שנה 25) | כ"ה בסיוון ה'תשפ"ה | 21.6.25

המגזין

לקרוא ולדעת

624 ימים למלחמה
53 חטופים עדיין
ברצועת עזה

רגעי ההכרעה

חיל האוויר הישראלי כותש מאות מטרות צבאיות באיראן. נראה כי ארה"ב עומדת להצטרף להתקפה

נתיניהו מודה לטייסים ששבו מלחימה. צילום: דובר צה"ל

אם לאזיא, ואז נכפיו

איך נוכל להקל על ילדינו את ההתמודדות עם שגרת החירום?

הרב ד"ר עידו פנטר, חבר בתנועת 'נאמני תורה ועבודה', ראש בית מדרש 'למעשה - יוצרים הלכה ישראלית'

אמונה ברגעי משבר

מלחמת ישראל-איראן. רק לומר את המילים הללו מעלה פליאה. מדינה קטנטונת נלחמת בענק שגדול ממנה פי 80 בשטח, פי 9 באוכלוסייה, עם מצבורי נפט, ועם גבול שרחוק אלפי קילומטרים ממנה. מי בכלל יכול לדמיין את התרחיש הזה? מי היה יכול להאמין שהיא תקצור כאלו הישגים, שבעולם עוד ילמדו אותם ועליהם שנים רבות? ◀

ד"ר נעמי (יפה) עיני, פסיכולוגית חינוכית, בעלים ומנכ"לית ויקטור פראנקל - ישראל

ליני ב(דרום) מזרח

מתקפת המנע של ישראל על איראן תפסה אותי הלילה בכוכב אחר, הכי רחוק שאפשר מהארץ... באיסלנד. התגובה הראשונה הייתה דאגה לילדים, לחיילים (יש חפיפה), לחטופים, להורי בעלי ולאחיי היושבים בציון. לאחר מכן, התחלף הרגש בכמיהה עזה לחזור לישראל. פשוט להיות במקום הכי נכון ומדויק עבורי כאדם, כיהודייה, כישראלית, לא רק כאם ואחות. ◀

מהדורה דיגיטלית מיוחדת ל'שבתון'

עקב הנסיבות המיוחדות של המלחמה, ובכלל זה סגירת בתי-הכנסת, ומתוך רצון להתמיד בהופעת 'שבתון', מדי שבת, כהרגלנו זה 26 שנה, אנו יוצאים השבת במהדורה דיגיטלית המתאימה לרוח ימים אלה. בברכת הצלחה מלאה לצה"ל, לכל זרועות הביטחון וההצלה, ובברכת חיזוק לראש הממשלה ולשרים, ובתפילה לשיבה מהירה של החטופים

קריאה אהבה
ושבת שלום
צוות 'שבתון'

שגיאות מתקנים באהבה

איור מתוך שאטרסטוק

התרחש בזעיר אנפין בפרשת המרגלים:
"...ונכנסה כאן, בעבור שהם מרו
דבר השם ואמרו נתנה ראש ונשובה
מצרימה, להיות שם במצרים כאשר היו
בראשונה בלא תורה ובלא מצות...".
ואנחנו? אף אנחנו חיים בתקופה
של שגגה זו. אף חלק גדול מהאומה
הישראלית סבור היום שתם זמנה של
התורה, ש"איש באמונתו יחיה" (אף
שאין פסוק כזה, וודאי שאין רעיון כזה
בעולמה של ברית עם הקב"ה), או
שפשוט מזניח את הקשר עם התורה.
ולתיקונה של השגגה הזו אנו קרואים.
לא בכוח, לא בתעמולה, לא בחקיקה.
טעויות ושגגות מתקנים בדרך אחרת.
בראש ובראשונה בהתנהגות הגורמת
לאהבה: "...ואהבת את ה' א-להיך -
שיהא שם שמים מתאהב על ידך, שיהא
קורא ושונה ומשמש תלמידי חכמים
ויהא משאו ומתנו בנחת עם הבריות.
מה הבריות אומרות עליו? אשרי אביו
שלמדו תורה, אשרי רבו שלמדו תורה,
אוי להם לבריות שלא למדו תורה פלוני
שלמדו תורה ראו כמה נאים דרכיו כמה
מתוקנים מעשיו...". שגיאות מתקנים
באהבה.

שנית, מפני מה נכתבה פרשה זו דווקא
כאן? לכאורה, מקומה בקורבן השגגה
המופיע בספר 'ויקרא', יהא פירושה
אשר יהא.

רמב"ן מציע תשובה לשתי השאלות
גם יחד. אכן, אפשר שתתרחש
שגגה ציבורית, ומפליא לראות עד
כמה דבריו נראים כדברי נבואה על
תקופתנו: "...כגון שיחשבו שכבר עבר
זמן התורה, ולא הייתה לדורות עולם,
או שיאמרו כמו שזכר בספרי מפני מה
אמר המקום לא שנעשה ונטול שכר
אנו לא עושים ולא נוטלין שכר... או
שישכחו את התורה, וכבר אירע לנו
כן בעונותינו (כי) בימי מלכי ישראל
הרשעים כגון ירבעם ששכחו רוב העם
התורה והמצות לגמרי...". לאמור:
התורה עוסקת בטעויות העתידיות
האפשריות: התורה שייכת לעבר ולא
להווה; התורה ניתנה לבחירת מי
שרוצה לקיימה, ואינה ברית עם האומה
כולה; התורה תושכח ואת אט תיעלם
ממערכת התרבות והחינוך, ובוודאי
יש עוד אפשרויות לטעות. אין מדובר
במעשה התרסה הנעשה במזיד, כי אם
בשגגה הנובעת מתפיסות שגויות ביחס
לתורה. והיא כתובה כאן, שכן הדבר

"...וכי תשגו ולא תעשו את כל
המצות האלה אשר דבר ה' אל משה"
- בעקבות גזירת ההליכה במדבר 40
שנה, אנו מוצאים סדרה של מצוות
המופיעות בסוף הפרשה. פתיחת
המצווה הראשונה - נסכים - גם מהווה
מקור ממנו ניתן ללמוד מפני מה נכתבו
מצוות אלה כאן.

הפרשה פותחת בייעוד הגיאוגרפי של
הצייווי: "כִּי תָבֹאוּ אֶל אֶרֶץ מוֹשְׁבֵיתֵכֶם
אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לָכֶם", לאמור: זו מצווה
המכוונת לארץ ישראל. בפני עם
ישראל עומדת סכנה גדולה של ייאוש:
דור יוצאי מצרים התבשר כי לא הוא
יבוא לארץ ישראל. ייאוש זה עלול
להביא לחורבן האמונה והתקווה
בכלל, ולפירוק מחנה ישראל ברוח
"ניתנה ראש ונשובה מצרימה", כשחזון
ההגעה לארץ מתנדף. בשל כך, ניתנה
מצווה המיועדת למימוש עם ההגעה
לארץ ישראל, והיא מטמיעה את החזון
ואת הביטחון כי על אף המשבר הנורא
שהביאו פרשיות המרגלים והמעפילים
גם יחד - המסע ימשיך, וסופו להגיע
לארץ ולממש את מצוותיה.

הדבר נכון גם לגבי המצווה הבאה -
הפרשת חלה. אף היא נפתחת במילים
"**דָּבָר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם:**
בְּבֹאֲכֶם אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי מְבִיא אֲתֶכֶם
שָׁמָּה...", ואף היא מטמיעה את ההכרה
כי הביאה לארץ ישראל תתממש,
והמשברים שבדרך אינם מבטלים את
ההליכה לקראתה, כי אם רק לתקופת
תיקון תובענית, אך בסופו של דבר
הם יגיעו לארץ, ואף יפרישו חלה
מעיסותיהם.

אולם, הפרשה השלישית - פרשת
שגגה הנוגעת לכל המצוות - אינה
ברורה דיה. ראשית, כיצד אפשר שכל
עם ישראל יהיה שוגג, שהלוא שגגה
היא עניין פרטי ולא ציבורי כללי;

קורס מבוא באופטיקה

מישראל. לכך נסמך לו ולא תעמוד על דם רעך צא ולמד מה אירע לדואג האדומי". ומכל מקום, כאז כן היום, המציאות תמיד מורכבת.

גם בימים אלה של "מלחמה רבא" הנמשכת למעלה מ-600 יום, ו"מלחמה זוטא" (במשכה עד כה, אך בוודאי לא בממדיה ובחשיבותה), שיצרו אצלנו מציאות של שעת חירום לאומית, על מכאוביה וחלליה, נפגעייה וצערה, השאלה החשובה היא האם הצופה במתרחש לנגד עיניו ממקד את עניינו בחצי הכוס המלאה או הריקה; בכוחו ועוצם ידו או באמונתו בה; בסגולת הארץ, מנהיגיה ויושביה או רק בתכונותיהם השליליות; בהישיגי המלחמה או בקורבנותיה. האמנם מעשינו, ליבנו ועינינו ממוקדים, מכוונים ונשואים בתקווה וציפייה להגשמת החלום ומימוש, או שמא כלפי ייאוש ורפיון ידיים?

מעשה המרגלים - ראשונים כאחרונים - מלמדים אותנו שראוי להעדיף "עין טובה", על פני עין רעה וקמוצה. אין צריך לומר שאסור להתעלם מן המציאות, על מכלול עובדותיה; אין לעצום עין לנוכח החסרונות, המחדלים והפגמים; אבל תמיד יש להעדיף את העין הטובה על פני הרעה.

מי ייתן ודרך טובה זו, שעיקרה ב"עין טובה", בראיית החיוב ולא השלילה, תנחה את דרכנו כאן ועכשיו. בימינו - ולימינו.

- aviadhacohen3@gmail.com -

לעומת התיאור בפרשה, בהפטרה מתואר מעשה ריגול שתוצאתו הפוכה לגמרי. המרגלים האנונימיים, בני בלי שם, חוזרים אל יהושע בן נון, שותפו ה"שקט" של כלב בן יפונה, ומסר חד ואחד בפיהם: **"וַיִּשְׁכּוּ שְׁנֵי הָאֲנָשִׁים וַיָּרְדּוּ מִקֶּהֶר, וַיַּעֲבְרוּ וַיָּבֹאוּ אֶל יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹון וַיִּסְפְּרוּ לוֹ אֵת כָּל הַמַּצָּאוֹת אוֹתָם. וַיֹּאמְרוּ אֶל יְהוֹשֻׁעַ כִּי נִתַּן ה' בְּיָדֵנוּ אֵת כָּל הָאָרֶץ נָמְנוּ כָּל יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ מִפְּנֵינוּ."**

בימינו, ריגול ומרגלים, שירותי ביון ומודיעין, הם חלק אינטגרלי ממערכת הביטחון של כל מדינה ראויה לשמה. לרוב, ריגול ביטחוני ומידע מודיעיני נתפסים כפעולה חיובית לשם הצלת המדינה, ביטחונה ושלוה

יושביה, ורק לאחרונה חווינו את עוצמתם וחשיבותם כפעולה באיראן. אכן, במקרא ובדברי חז"ל נתפס הריגול פעמים הרבה כפעולה שלילית בתכלית. מתוך הקרבה הלשונית (חילוף ג=ר) מילה זו מהווה שם נרדף ל"ריכול", רכילות ולשון הרע שהם מן העבירות הקשות. וכדברי הרמב"ם בהלכות דעות (ז, א): **"המרגל בחבירו עובר בלא תעשה, שנאמר 'לא תלך רכיל בעמך'."** ואף על פי שאין לוקין על דבר זה עוון גדול הוא וגורם להרוג נפשות רבות

השאלה החשובה היא: האם הצופה במתרחש לנגד עיניו ממקד את עניינו בחצי הכוס המלאה או הריקה; בכוחו ועוצם ידו או באמונתו בה?

במוקדה של פרשת 'שלח' והפטרתה, ניצבים שני מעשי ריגול הרחוקים זה מזה ת"ק פרסה. בפרשה מתואר דיווחם של עשרה מהמרגלים על ארץ ישראל, שהביאה עימה אסון. תחילת הדיווח נראתה מבטיחה מאוד: **"בָּאנוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר שְׁלַחְתָּנוּ וְגַם זָבַת חֶלֶב וְדִבֶּשׁ הוּא זֶה פְּרִיָּהּ."** אכן, המשך הדיווח היה שוד ושבר: **"אֶפְסָ כִּי עַז הָעָם הַיֹּשֵׁב בָּאָרֶץ, וְהָעָרִים בְּצֻרוֹת גְּדֹלַת מָאֵד, וְגַם לִדֵּי הָעֵנֶק רָאִינוּ שָׁם. עַמְלֵק יוֹשֵׁב בָּאָרֶץ הַנֶּגֶב, וְהַחִתִּי וְהַיְּבוֹסִי וְהָאֱמֹרִי יוֹשֵׁב בְּהָר, וְהַכְּנַעֲנִי יֹשֵׁב עַל הַיָּם וְעַל יַד הַיַּרְדֵּן."**

פרשני המקרא עמדו על כך, שאפילו היה הדיווח על "ילידי הענק" ו"הערים הבצורות", העמלקי והכנעני, אמת לאמתו, חטאו המרגלים חטא גדול בכך שלא הסתפקו בדיווח אלא הוסיפו לו מילה אחת: "אפס" - אמירה שביטאה מורך רוח, רפיון וחוסר אמונה בצדקת הדרך. ובניסוח בן ימינו: "כן, אבל...", ניסוח שעליו המליץ אחד מבני דורנו את הפסוק: **"נִרְכֵּי צִיּוֹן אֲבָלֹת":** על כל דבר מביעים הסתייגות ומוסיפים: "כן, אבל...".

אחד היה כלב בן יפונה שעמד איתן: **"וַיֵּהָס כָּלֵב אֶת הָעָם אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר: עֲלֶה נַעֲלֶה וַיְרַשְׁנוּ אֹתָהּ כִּי יָכוֹל נוֹכַל לָהּ."** אבל המרגלים בשלהם: **"וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר עָלוּ עִמּוֹ אָמְרוּ לֹא נוֹכַל לַעֲלוֹת אֶל הָעָם כִּי חֹזֶק הוּא מִמֶּנּוּ."** וכמדרש חז"ל (סוטה לה, ע"א ורש"י על אתר), שנתנו דעתם לדגש החזק שבתוכן **"מִמֶּנּוּ"**: האויב חזק גם מאיתנו, גם יותר מהקב"ה.

בפרשיות אלה טמון שיעור מאלף לא רק לשעה אלא גם לדורות: הן ב'הלכות הרוב' (כשבניגוד גמור לכלל הרווח, המסקנה היא ש'הרוב לא תמיד צודק'), הן בעניין כוחו - ואולי חובתו - של היחיד לעמוד על שלו, גם מול הרוב שכנגדו, ולהילחם על צדקת דרכו.

להיות מעלי הנס שמכירים בניסם

כאשר בנס יש מעורבות אנושית - ובפרט כשהוא תוצאה של מהלכים אנושיים, שנעשו במאמץ מקצועי עילאי לאורך זמן - קשה לראות בו את יד ד' המעורבת: "דהנה הניסים הגדולים הנפלאים הניכרים וידועים כקריעת ים סוף והדומה - הוא ניכר לכל, אך ניסים נסתרים שאין בעל הנס מכיר בהם כגון הריגת ושתי - אין ספק שבעולם שהיה זה הכנה לכל מה שנולד אחריו וכו'" (חת"ס תורת משה ויקרא כג).

כך גם כאשר הנס התרחש באירוע שהיה כרוך במחירים כואבים, אך הנס גרם לכך שהמחיר יהיה נמוך מהצפוי. ולעיתים קשה לקלוט את הנס תוך כדי ההתרחשות, ורק בהתבוננות לאחור - בפרספקטיבה - ניתן להבחין שזהו נס ויד ההשגחה. כמו בסיפור בגמרא דלעיל: רק כאשר טבעה ספינתו של חברו, הבין השני שאירע לו נס בכך שנמנע ממנו לצאת למסחר.

כך גם בנס חנוכה - שבמהלך הלחימה והניצחון לא זיהו שהוא נס: "אמר הגר"ז שרק לאחר שעברה שנה הכירו את חסדי ד' כמה גדולים היו, ואז קבעום בהלל והודאה, אבל בשעת מעשה "אין בעל הנס מכיר בניסו".

בפרשתנו ('שלח לך'), הקב"ה מסיט את תשומת לב אנשי חברון מהמרגלים - על ידי הבאת מגפה שגרמה למותם של רבים. אולם, המרגלים אינם מכירים בנס ומפרשים זאת כפגם בטבעה: "ארץ אוכלת יושביה". לנוכח האירועים המדהימים שזכינו להם בימים האחרונים - שהושגו במאמץ אנושי עילאי, בסייעתא דשמיא, ובמחיר כבד, עלינו להביא בחשבון מה שעלול היה לקרות אלמלא הנס - עלינו להיות בעלי הנס שמכירים בניסם.

והמשיך להכות באיראנים. בהמשך תקפו האיראנים, ואף גרמו לנזק ולנפגעים. אך מדובר בהיקפים נמוכים בהרבה ממה שתכננו ורצו להשיג. מי שאינו מודע לכך - רואה רק את המחיר הנוכחי, בגוף ובנפש, ומתקשה לראות את הנס הגדול במה שנמנע מהם. המבצע רחוק מסיים ומהכרעה. בע"ה, יהיו הישגים רבים - אך עלולים להיות גם נפגעים, ל"ע.

יש בעולם ניסים גלויים וניסים נסתרים, שנראים כמהלכים טבעיים לחלוטין - וקשה להבחין ביד ד' המעורבת בהם. אנו חייבים להודות לקב"ה על הטובות שגמל עימנו (ברכות נד ב), ולכן בתפילותינו (בתפילת עמידה, ברכת המזון וכדומה) ישנו חלק של הודאה, שאנו חוזרים עליו כמה פעמים ביום. שלא נהיה 'כפויי טובה' (ספרי דברים כו ג). אנו מצווים גם לברך על הניסים שנעשו לעם ישראל (ברכות נד א), וכן כל יחיד מצווה לברך במקום שנעשה לו נס - אם הוא שב לשם לאחר 30 יום (ברכות שם). ברכה זו נאמרת על נס גלוי, ויש דעה שיש לברך גם על נס שהתרחש בדרך הטבע אך בתזמון נדיר (שו"ע סימן ר"ח, ט; שתי הדעות, וביאור הלכה שם).

בניסים נסתרים, הנראים כהתרחשות טבעית, יש בעיה מהותית: פעמים רבות "בעל הנס אינו מכיר בניסו", ואינו מזהה את המתרחש כנס. "דרש ר": מאי דכתיב 'אוֹדֶךְ ד' כִּי אֶנְפַּת כִּי - יָשׁוּב אֶפְקֵי וַתִּנְחַמְנִי' -? במה הכתוב מדבר - בשני בני אדם שיצאו לסחורה, ישב לו קוץ לאחד מהן - התחיל מחרף ומגדף, לימים שמע שטבעה ספינתו של חברו בים, התחיל מודה ומשבח, לכך נאמר: 'יָשׁוּב אֶפְקֵי וַתִּנְחַמְנִי'. והיינו דאמר ר' אלעזר: מאי דכתיב 'עוֹשֶׂה נִפְלְאוֹת (גְּדוּלוֹת) לְבָדוֹ, וּבִרְוֹךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם' -? אפילו בעל הנס אינו מכיר בניסו" (נידה לא א).

כאשר נודעה התקפה הנרחבת של צה"ל וגופי הביטחון באיראן, ונחשפנו לחלק מהישיגיה המדהימים - במרחק כה רב מגבולות המדינה ובהיקף פגיעה חסר תקדים בתולדות מדינת ישראל - היה "פינו מלא שירה כים ולשוננו רינה כהמון גליו". שיר הלל על הזכות הגדולה להיות חלק מעם ישראל, עם שיש לו צבא וגופי ביטחון בעלי יכולות דמיוניות ופנומנוליות, ומזמור תודה ורינה לקב"ה על ניסיו וחסדיו ועל הסייעתא דשמיא שאפשרה לכל התוכניות המדהימות והבלתי נתפסות הללו להתקיים ולהצליח.

הייתה גם תחושת הקלה - לא הייתה לנו בריה; נאלצנו לתקוף כדי לשבש את כוונות האיראנים להשיג נשק גרעיני ולאיים על קיומנו. כמו כן, הייתה תחושה מרוממת על כך שסוף-סוף נשבר מחסום הפחד, ועל שידענו להראות לעצמנו ולעולם את היכולות האדירות של עם ישראל. השבנו את ההרתעה ואת מעמדה של מדינת ישראל כמעצמה - לדורות קדימה.

צריך לדייק: היו שם שירה והודיה - אך לא אופוריה. היה ברור שאיראן תגיב, ושיהיה לכך מחיר, ל"ע.

כל התחושות הללו התעצמו כאשר, ביום שיש, שעות ספורות לאחר גלי התקיפה הראשונים באיראן, התאפשר לציבור לצאת ולערוך קניות לשבת - ללא הגבלות, ברוגע וללא מורא. לרבים מהם לא היה מידע מספק כדי "להכיר בניסם" - להבין איזו מתקפה קטלנית וממושכת תכננו האיראנים למקרה שיותקפו, מתקפה שנמנעה: מאות טילים וכטב"מים שיועדו לפגוע באוכלוסייה ובתשתיות חיוניות ואסטרטגיות ברחבי הארץ. מולם, ללא ספק, היינו נאלצים להתמגן ולהסתגר בממ"דים.

העובדה שהמתקפה נמנעה - בשלב זה - מלמדת על עוצמת הפגיעה והנזק שנגרמו לאיראנים וחוסר האונים שאחז בהם. במקביל, צה"ל לא הרפה

עם כלביא יקום

מביאים את עצמם למעגל של הרס עצמי.

במקום לנסות ולהתמודד כדי להשתפר, האדם בעל הערך העצמי הנמוך יאמץ אסטרטגיה של הימנעות מסיטואציות שגורמות לו לחוש את הרגשות השליליים הללו, ובכך ימנע מעצמו התפתחות אישית בכל המובנים. כך, הדימוי העצמי הנמוך של המרגלים לא רק פגע בהם, אלא החליש את דור יוצאי מצרים, ולבסוף אותו הדור מת במדבר ולא זכה להיכנס לארץ.

הדברים מתכתבים עם רוח התקופה. בימים אלו אנו תוקפים את איראן, מחסלים את ראשי הצבא ואת מדעני הגרעין. מטוסינו חגים בשמי איראן ומשמידים כל אמצעי שאמור לפגוע במדינת ישראל. הטייסים, אנשי מוסד והמודיעין וכל חיילי צה"ל עובדים בשיתוף פעולה מדהים ועושים את הבלתי ייאמן. אנחנו לא חשים כחגבים, אלא "כעם קלביא יקום וְכָאֲרִי יִתְנַשֵּׂא". נלחמים בגבורה ומקדשים שם שמיים בעולם.

לצערנו, חלות פגיעות קשות בעורף, בנפש ובגוף, בכתים וברכוש. אולם, עלינו להיות חזקים ולהבין שזו תקופה היסטורית, ומודים אנו להקב"ה שנפל בחלקנו הזכות להגן על עצמנו. בשמחת תורה טבחו בנו. אולם, מייד קמנו כלביא, וככל שחלפו הימים חשנו שיש בתוכנו כוחות גדולים, יש לנו את היכולת להיות עם שכלביא יקום וכארי יתנשא.

וממקום מחבואם הצליחו לשמוע מה חושבים עליהם המקומיים.

ניתן להציע פירוש שלישי בכיוון שונה. כך כותב השפת אמת ('שלח' שנת תר"מ): "ובמדרש איתא החטא שלהם כי מי הגיד להם? שמא היו אצלם כמלאכים? אבל הכל אמת כי ע", שהיו שפלים בעצמם כחגבים, לכן כן היו בעיניהם, כי הכל תלוי בעבודת האדם".

לדבריו, האופן בו האדם רואה את עצמו ישליך על האופן בו אחרים יראו אותו. המרגלים יצאו לתור את הארץ מתוך תחושת "חגבים", וממילא באמת כך תפסו אותם תושבי המקום: "כְּפִיִּים הִפְּנִים לָפָנִים, כִּן לֵב הָאָדָם לָאָדָם" (משלי כז, יט). המרגלים יודעים שהם מרגישים קטנים כחגבים, כיוון שדימוי עצמי זה הוא תוצאה של אינטראקציה. אם רואה האדם עצמו כקטן ושפל, הוא סובל מנחיתות ומדימוי עצמי נמוך, והסכנה שגם אחרים יחשיבוהו כך. הערכה עצמית נקבעת באופן שבו האדם מרגיש כלפי הערך העצמי שלו.

נקודה זו מהותית וחשובה לחיים שלנו. הערכה עצמית פירושה הדימוי הפיזי העצמי של האדם, הראייה שלו לגבי הישגיו ויכולותיו, וכן מידת המימוש של סט הערכים והתפיסות העצמיות שלו. אנשים הסובלים מערך עצמי נמוך נוטים להתמקד בנקודות החולשה שלהם, ולייחס להן הרבה יותר חשיבות בהשוואה לנקודות החוזק. כמו נבואה שמגשימה את עצמה, הם

אנשים
הסובלים
מערך
עצמי נמוך
נוטים
להתמקד
בנקודות
החולשה
שלהם,
ולייחס להן
הרבה יותר
חשיבות
בהשוואה
לנקודות
החוזק

כאשר חזרו עשרת המרגלים שיצאו בשליחותו של משה הם תיארו את אשר ראו בצבעים עזים וחדים. אחד התיאורים עוסק ברפלקציה, בהשתקפות ובגילוי העצמי שמקורו במפגש עם האחר: "וְשָׁם רָאִינוּ אֶת הַנָּפִילִים... וְנָהִי בְּעֵינֵינוּ כְּחַגְבִּים וְכִן הָיִינוּ בְּעֵינֵיהֶם" (במדבר יג, לג). אכן, המרגלים יכלו להעיד על הרגשתם ביחס לעצמם, שכן הרגישו כחגבים ביחס לענקים יושבי הארץ. אבל מנין להם שכן חשבו עליהם יושבי הארץ? חז"ל (סוטה לה ע"א) התייחסו לכך והציעו שתי אפשרויות: לדעת רב משרשיא, המרגלים שיקרו, שכן לא היה ביכולתם לדעת מה חושבים עליהם יושבי הארץ; אולם, דעה אחרת בסוגיה מתארת סיטואציה שאכן המרגלים שמעו זאת מיושבי הארץ. וכך מצטט רש"י: "שמענו אומרים זה לזה נמלים יש בכרמים כאנשים". המרגלים נראו לרגע על ידי בני המקום, ומייד התחבאו,

המידע של המרגלים

בן-גוריון לא אימץ במלואה אף לא אחת מההערכות הללו. הוא סבר כי יש להמתין עד שהבריטים יתחילו לצאת בפועל מהארץ ואז לפעול. בינתיים, יש לפעול באיפוק. ככל שגברו התקריות האלימות מצד ערביי הארץ, גבר התסכול בהגנה על המשך מדיניות 'ההבלגה'. יגאל ידין הכין תוכנית לפעולות התקפיות בכל הארץ. דנין ופלמון לחצו להמתין. השניים נדרשו להביא מידע ממקור ראשון בטרם ההחלטה לפעול. למרבה ההפתעה, לא היה צורך לרגל אחר בכירי הערבים

במה חטאו המרגלים? הרי משה ציווה עליהם: "וְרָאִיתֶם אֶת הָאָרֶץ מֵהָאָרֶץ וְאֵת הָעָם הַיֹּשֵׁב עָלֶיהָ הַחֲזִק הָרֶפֶה הַמְעֻט הוּא אִם רָב. וְמֵהָ אָרֶץ אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בָּהּ הַטּוֹבָה הוּא אִם רָעָה וּמֵהָ הָעָרִים אֲשֶׁר יוֹשֵׁב בָּהֶנָּה הַבְּמִחְנִים אִם בְּמִבְצָרִים" [יג, יח-יט]. על זה הם ענו: "וַיֹּאמְרוּ בָּאֵנוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר שְׁלַחְתָּנוּ וְגַם זָבַת חֶלֶב וּדְבַשׁ הוּא וְזֶה פְרִיָּהּ. אָפֶס כִּי עַז הָעָם הַיֹּשֵׁב בָּאָרֶץ וְהָעָרִים בְּצֻרוֹת גְּדֹלֹת מְאֹד וְגַם יְלָדֵי הָעָנָק רָאִינוּ שָׁם" [כו, כח].

בפני פלמון עמדה משימה קשה יותר. הוא נתבקש לברר מהן תוכניותיו של פאוזי אל-קאוקג', שעמד בראש 'צבא ההצלה' של הליגה הערבית

בחשאי. הם הסכימו להיפגש עם אנשי הש"י. דנין נפגש עם נימר אל-הווארי, מפקד הנג'אדה, ארגון הנוער הלאומי הערבי. אל-הווארי היה יריב פוליטי של המופתי. דנין ופלמון נפגשו עימו מפעם לפעם כדי לבדוק אפשרות לשית"פ. אל-הווארי הבטיח לדנין שלא יצטרף למהומות שמארגן המופתי. בפני פלמון עמדה משימה קשה יותר. הוא נתבקש לברר מהן תוכניותיו של פאוזי אל-קאוקג', שעמד בראש 'צבא ההצלה' של הליגה הערבית. קאוקג' ישב בצפון השומרון, ומשם תכנן לכבוש את צפון ישראל. אלא שפלמון רצה לדעת אם במקרה של מלחמה נגד החוסיינים בהרי ירושלים, יבוא קאוקג' לעזרתם. פלמון פעל בחכמה, ובטרם פגישתו עם קאוקג', נפגש עם אחד מפקודיו לבדוק מה רוצה קאוקג' להשיג בפגישה עימו.

הלה ביקש להפגישם עם קאוקג' מייד, אך פלמון התחמק. הוא רצה להתייעץ עם בן-גוריון, עד כמה יוכל ללכת לקראת קאוקג'. בן-גוריון אישר לפלמון לפגוש את קאוקג', אך התנה זאת בכך שפלמון לא יתחייב לשום הצעה שתכבול את ידי כוחותינו בעתיד. להפתעת פלמון, קאוקג' התבטא בגסות כלפי אל-חוסייני ואמר לו 'תהרגו אותו'. ואכן אל-הווארי וקאוקג' לא נחלצו לעזרת כנופיות אל-חוסייני בקרבות מבצע נחשון. המידע על הפיצול בכוח הערבי, וכמובן הפיצול עצמו, סייעו לא מעט לניצחונות כוחותינו בתש"ח.

- Yaakovspok1@gmail.com -

לכאורה עשרת המרגלים מסרו רק את המידע היבש. אלא שמילה אחת מסגירה את הטון שבו נאמרו הדברים - אָפֶס. במילה זו, אומר בעל 'עקידת יצחק', טמון כל ההבדל. המרגלים נתנו להבין כי המחיר של כיבוש הארץ יהיה איום ונורא, אם בכלל ניתן יהיה לכבוש אותה. בכך חטאו לתפקידם. הם היו צריכים להביא את המידע ולא לעורר דכדוך וספקות אצל העם. פֶּלֶב, לעומת זאת, אמר: "עֲלֶה נַעֲלֶה וְיִרְשְׁנוּ אֹתָהּ כִּי יָכוֹל נוֹכַל לָהּ". פֶּלֶב ראה את הביצורים כחולשה. עם שהתבצר מחשש שהאויב יתקוף אותו. פֶּלֶב האמין כי ציווי ה' מלמד שהמשימה ברת ביצוע. אותו המידע היה לכולם - השאלה הייתה כיצד לפרש אותו.

אחת מההתלבטויות של דוד בן-גוריון לפני ההחלטה על המעבר מההתלבטויות של דוד בן-גוריון לפני ההחלטה על המעבר מההגנה להתקפה בתש"ח, 'תוכנית ד', הייתה קשורה לפרשנות על המידע שקיבל. הוויכוח התנהל בין אנשי הש"י, שירות הידיעות של ההגנה. אליהו ששון העריך כי הקבוצה של החוסיינים שבראשה המופתי הקיצוני, חאג' אמין אל-חוסייני, השתלטה על כלל הציבור הערבי בארץ. לפיכך, כל פעולה התקפית שתעשה ההגנה בשלב הזה, תגרוור פעולות טרור של הערבים בכל הארץ. לעומתו, העריכו עזרא דנין ויהושע פלמון כי אין באמת שלטון אחד אצל ערביי ישראל, וניתן לפצל ביניהם. הפרשנות שלהם להתנהגות הכפריים הערבים הייתה, כי הם מחפשים שקט ולא כדאי לעורר אותם באמצעות פעולות התקפיות.

וְלָמָּה ה' מְבִיא אֶתְנוּ אֶל הָאָרֶץ הַזֹּאת לְנֶפֶל בְּחֶרֶב?

'אור החיים': "להוציא דיבה על הארץ - מי זה אמר ותהי שיאמר על הארץ כלילת יופי כי רעה היא? אין לך רשע רחוק מעשות כזה, כי איך מין האנושי יעזי פניו כל כך לדבר דברים הפכיים בתכלית ההפכיות לומר דיבה רעה על השלימות הטוב...".

אפשר להעביר ביקורת, אפשר לשאול שאלות, ואפילו נוקבות. אפשר לנסות להבין, אפשר לחלוק. אבל יש דבר אסור בתכלית האיסור - להוציא דיבה. לא על אדם ולא על ארץ ישראל. יכולת ההכלה והמחילה של הקב"ה מסתיימת ברגע שמוציאים דיבה על ארצו. תגובתו לכך ברורה, ואינה משתמעת לשני פנים: "וַיִּמְתּוּ הָאֲנָשִׁים מוֹצְאֵי דִבַּת הָאָרֶץ רָעָה בְּמַגֵּפָה לִפְנֵי ה'".

יש בחיים שאלות לגיטימיות שהאדם שואל את עצמו או את אלוהיו. פעמים וחיינו מלאים בסימני שאלה. אולם, יש שאלות שהן מחוץ לתחום, והן בגדר הוצאת דיבה על כל הקדוש והיקר לנו. השאלה "וְלָמָּה ה' מְבִיא אֶתְנוּ אֶל הָאָרֶץ הַזֹּאת לְנֶפֶל בְּחֶרֶב" היא מחוץ לתחום.

- avir@medison.co.il -

על הארץ הזו מעיזים נשיאי עשרה שבטים להחציף פניהם, להיות כפויי טובה ולהוציא דיבה: "וַיִּצְיֵאוּ דִבַּת הָאָרֶץ אֲשֶׁר תָּרוּ אֹתָהּ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הָאָרֶץ אֲשֶׁר עֲבָרְנוּ בָּהּ לְתוֹר אֹתָהּ אָרֶץ אֲכָלֶת יוֹשְׁבֶיהָ הוּא וְכָל הָעָם אֲשֶׁר רָאִינוּ בְּתוֹכָהּ אֲנָשִׁי מְדוּת. וְשָׁם רָאִינוּ אֶת הַנְּפִלִים בְּנֵי עֶנָק מִן הַנְּפִלִים וְנָהִי בְּעֵינֵינוּ כַּחַגְבִּים וְכֵן הָיִינוּ בְּעֵינֵינוּ".

הדברים חמורים וכואבים, ובמיוחד שהם נאמרים על ידי מנהיגים ונשיאי שבטים, אלא שבכך לא די ובפיהם דברים חמורים עוד יותר - טענות כלפי הקב"ה על עצם הוצאתם ממצרים מעבדות לחירות. הם בעצם מאשימים את הקב"ה שכביכול הוציא אותם ממצרים כדי להמיתם במדבר: "וַיִּלְנוּ עַל מִשְׁהַ וְעַל אֲהָרֹן כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ אֵלֵהֶם כָּל הָעֵדָה לוֹ מִתְּנוּ בְּאָרֶץ מִצְרַיִם אוּ בְּמִדְבַּר הַזֶּה לוֹ מִתְּנוּ. וְלָמָּה ה' מְבִיא אֶתְנוּ אֶל הָאָרֶץ הַזֹּאת לְנֶפֶל בְּחֶרֶב נַשִּׁינוּ וְטַפְנוּ יִהְיוּ לְבָז, הֲלוֹא טוֹב לָנוּ שׁוֹב מִצְרַיִם. וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל אָחִיו נִתְּנָה רֹאשׁ וְנִשְׁוֶבָה מִצְרַיִם".

רבי חיים בן עטר, מגדולי רבני מרוקו שעלה ארצה וזכה להיקבר בהר הזיתים, אומר על כך בפירושו לתורה

”

פעמים
וחיינו
מלאים
בסימני
שאלה.
אולם, יש
שאלות
שהן מחוץ
לתחום
והן בגדר
הוצאת
דיבה

ישנן דרגות שונות בחומרת דיבור פסול ולא ראוי של אנשים כלפי אנשים אחרים. יש דיבור פסול של רכילות, שהתורה הסמיכה אותו לעמידה על הדם: "לֹא תִלֶּךְ רֵכִיל בְּעַמֶּיךָ לֹא תַעֲמֹד עַל דַּם רֵעֶךָ". יש דיבור של לשון הרע, שהוא אסור ופסול גם אם הדברים נכונים. חמור מכך הוא דיבור של הוצאת שם רע והוצאת דיבה, שאלו הם דברים של שקר, נבזות והכפשה, ויש בהם כדי לפגוע בשמו הטוב של אדם, במעמדו או בכבודו.

אחד מיסודות החיים הוא שמו הטוב של האדם, המאפשר לו לתפקד בחיים, במשפחתו, בקהילתו ובסביבתו, בבחינת "טוב שם מִשְׁמֵן טוֹב" [קהלת]. האיסור להוציא דיבה הוא לא רק על אדם, אלא גם על אדמה, על ארץ, קל וחומר על ארץ ישראל.

על ארץ ישראל אומר ה' פעם אחר פעם דברי הלל ותשבחות: "...אֶל אָרֶץ טוֹבָה וְרַחֲבָה אֶל אָרֶץ זֵבֶת חֶלֶב וְדִבְשׁ, "...הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע ה' לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם וְלִזְרַעֲם אָרֶץ זֵבֶת חֶלֶב וְדִבְשׁ... כִּי הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֹתָהּ כָּא שְׁמָה לְרִשְׁתָּהּ לֹא כְּאָרֶץ מִצְרַיִם הוּא אֲשֶׁר יִצְאָתֶם מִשָּׁם... וְהָאָרֶץ אֲשֶׁר אֹתָם עֲבָרִים שְׁמָה לְרִשְׁתָּהּ אָרֶץ הָרִים וּבִקְעָת לְמִטְרַת הַשָּׁמַיִם תִּשְׁתָּה מִיָּם... אָרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ דִּרְשׁ אֹתָהּ תָּמִיד עֵינֵי ה' אֱלֹהֶיךָ בָּהּ מִרְשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה".

איור מתוך שאטרסטוק

הרים?

אצל שינפלד מקבלים

קיץ

האגמים

סקסוניה
השוויצרית

גישה נוחה
ומהירה
לטיולים ללא
סיכונים ארוכים

וגם רכבות הרים!
פארקים, אטרקציות
ומוזיאונים לכל המשפחה.

בלעדי! טיסות ישראליות ישירות ללייפציג

עקב הביקוש!
מטוסים ישראלים
לאורחנינו ישירות ללייפציג

ערים?

בלייפציג הכל!

סיורי לילה
בעיר התוססת
לייפציג

ברלין

פוטסדאם

מלון ווסטין
המפואר
מלון הדגל של שרתון -
מרייט בלייפציג - גרמניה

עם האירוח של שינפלד, שפים זוכי פרסים,
ברים ענקיים, בר אירי כל היום ותוכנית עשירה

03-618-9999
www.shainfeld.com

הזמינו עוד היום את
« החופשה שלכם »

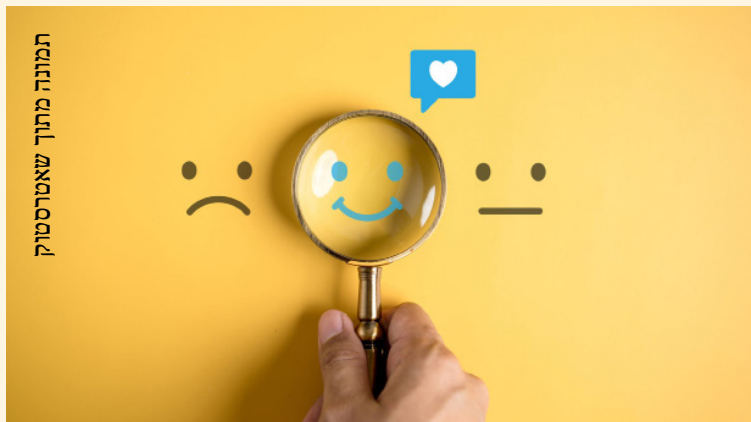

2025

חשיבה חיובית במלחמה המקראית ובמלחמה העכשווית

פער כה גדול בשלב המסקנות בין כלב ויהושע לבין כל "העצה הקצה הזאת"? נראה שלא היה בין המרגלים כל ויכוח על העובדות, אבל היה הבדל גדול בשאלה כיצד להתייחס אליהן. כשעשרת המרגלים ראו "אנשי מדות", הם ראו רק אויב עצום ומאיים: "וְשָׁם רָאִינוּ אֶת הַנְּפִילִים בְּנֵי עֲנָק... וְנָהָי בְּעֵינֵינוּ כַּחַגָבִים", בעוד כלב ויהושע

דבר ארץ חמדה בה תתגשמה כל התקוות, והתאכזבו מרה לשמוע בשורות קשות על תבוסה ומוות במלחמה שאורבים להם כבר בכניסה. הדיווח של סיעת הרוב המוחלט, עשרה מתוך 12 "ראשי בני ישראל", היה מפחיד ומדכדך. לפי דבריהם, העם הולך מן הפח אל הפחת, מעריצות משעבדת אל מלחמה קשה

אין שמחה כהתרת הספקות, כך אומר 'מצודת דוד' (למשלי טו, ל), והמתקפה באיראן התירה ספקות גדולים עבור כל אזרחי ישראל: האם איראן תגיע לפצצה גרעינית? האם הסכם יוכל לעצור אותה? האם ישראל מסוגלת לתקוף ולעצור את פרויקט הגרעין ואת מערכות הטילים הבליסטיים והייצור שלהם? מה יהיו היקפי הפגיעות בצה"ל ובעורף הישראלי? ועוד. הספקות הקיומיים הבסיסיים נפתרו, ועל כך יש מקום לקורטוב של שמחה פנימית ולאמירת חצי הלב חצוי, יחד עם תפילה שלמה מלב שבור.

אולם כשם שאין שמחה כהתרת ספקות, כך אין עננה קשה כחוסר וודאות. אזרחי ישראל מתמודדים בימים אלה עם חוסר ודאות גדול, שמעייב ומכאיב, שכן שגרת היום הופרה, תוכניות השתבשו וסימני שאלה מפוזרים על כל צעד ושעל: מתי תהיינה אזעקות? היכן יהיו נפילות? מה לעשות עם אירועים מתוכננים -

מי שמתאפייין במחשבה שלילית רואה בכל משבר אסון ותחילת הידרדרות, ואילו מי שניחן במחשבה חיובית רואה במשבר אתגר בונה והזדמנות

הסיקו שיש בארץ תנאים מצוינים לחוסן פיזי ובריאות. כשראו "ערים בצורות", עשרת המרגלים הבינו שהן ממוגנות באופן שאינו ניתן לכיבוש, ואילו כלב ויהושע הסיקו שתושבי הארץ שריים בפהד מאויבים, ולכן הם מתבצרים ומתמגנים. כשראו ש"עמלק יושב בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב", עשרת המרגלים נזכרו במלחמת הפתע הראשונה של עם אכזר שתקף אזרחים בלי רחמים, בעוד כלב ויהושע זכרו את הניצחון של ישראל באותה מערכה, וכיצד הם היו עדים לידי משה המורמות וליד ה' המנוטת את המאורעות, כשהם ראו שבכל מקום תושבי הארץ עסוקים בקבורת מתים הסיקו העשרה שהארץ: "אֶרֶץ אֲכָלָת יוֹשְׁבֶיהָ הִיא", ואילו

שסופה מיתה. בני ישראל תוהים למה ה' מביא אותם "אֶל הָאֶרֶץ הַזֹּאת לְנַפֵּל בְּחֶרֶב נַשִּׁינוּ וְנִטְפְּנוּ יְהִי לָבָד". אפשר להבין מדוע הם בוכים, מתלוננים ומכריזים שהיה עדיף להם למות מיתה טבעית במדבר מאשר מיתה מוקדמת במלחמת שווא. נציגיהם סיכמו וקבעו: "לא נוכל לַעֲלוֹת אֶל הָעָם כִּי חָזָק ה'וּא קָמָנוּ", ולפיכך עלינו לשאול: מה אשמת העם, ומדוע כה גדול חטאם?

עוד אנו תוהים ומשתאים לראות, מה גדולים ההבדלים בין כלב ויהושע לבין שאר עשרת המרגלים. הרי כל המרגלים ראו אותם דברים: ארץ טובה אבל קשה, אנשים חזקים וענקים רמי קומה, עם עז וערים בצורות ועמלק יושב בארץ הנגב. כיצד קורה שיש

חופשה שמצפים לה, טיפול רפואי נחוץ שנקבע? מתי חוזרים לעבודה, ומה עושים עם הילדים? ועוד. חוסר הוודאות מגביר את החרדות והדאגות, ובה בעת הנפגעים והנזקים בעורף הישראלי מגבירים את תחושת הסכנה. בתקופה שכזו חשוב לחזק את החוסן הנפשי, ופרשת 'שלח' שולחת לנו קריאת כיוון להתמודדות עם אתגרי הזמן.

חוסר ודאות עמוק המלווה בחרדה העיב גם על בני דור המדבר, שהלכו כברת דרך עצומה במשך קרוב לשנתיים כשהם מתקדמים אל הלא-נודע, וכל חייהם מכווני מטרה להגיע לארץ המובטחת. הם ציפו בשקיקה לקבל בשורה מרנינה מ-12 השליחים

סלחתי כדברך

בעקבות חטא המרגלים, ביקש הקב"ה לכלות את עם ישראל. משה הביא לביטול הגזירה בטענתו (במדבר י"ד, ט"ו-ט"ז) "ואמרו הגויים אשר שמעו את שמעך לאמור, מבלתי יכולת ה' להביא את העם הזה אל הארץ אשר נשבע להם וישחטם במדבר". טענת משה התקבלה ונאמר (במדבר י"ד, כ'): "ויאמר ה' סלחתי כדברך". רש"י מבאר: "כדברך" - בשביל מה שאמרת, פן יאמרו מבלתי יכולת ה'".

רבי לוי יצחק מברדיטשב תמה: מה החידוש שבא להשיענו בכך? הרי מהכתובים עולה שמשה טען וה' קיבל. כמו כן, תמוה מדוע היה חשש מפני חילול השם? הרי לב האדם ומחשבותיו מסורים בידי ה'. ממילא ביד ה' לעשות שאיש לא יחשוב שהדבר בא מחמת חוסר כוח של ה', כך שלא ייגרם חילול השם.

רבי לוי יצחק משיב כי הקב"ה לא יכול היה להטות את לב הגויים, מכיוון שמשה אמר שיהיה חילול השם ודבריו יצרו מציאות, שכן כדברי הגמרא (תענית דף כ"ג ע"א) "צדיק גוזר והקב"ה מקיים". משה יצר בדברו קשר בין שם השם לבין קיומו של עם ישראל, וכאשר אמר הקב"ה "סלחתי כדברך", קיבל הקב"ה את המציאות שיצר משה בגזרתו וקבע כי שם ה' וקיום עם ישראל קשורים זה בזה.

יסוד לדברים מצינו בתלמוד הירושלמי (מסכת תענית פרק ב' הלכה ו'), ובו מובא משל למלך שהיה לו מפתח של ארמונו. "אמר המלך: אם אני מניחו כמות שהוא - יאבד. הריני עושה למפתח הקטן שרשרת גדולה, כך שאם יאבד המפתח - יימצא המפתח על ידי השרשרת. כך אמר הקב"ה: אם מניח אני את ישראל כמות שהם - נבלעים הם בין האומות. אלא, הריני משתף את שמי הגדול בהם". שם ה' מתמזג אפוא בקיומו של עם ישראל ונקשר בו בעבותות, כמו מפתח הקשור בצווארו של אדם.

לפי דברי הירושלמי, מבואר ספר "צור המור" הכתוב (דברים ל"ב, ט') "כי חלק ה' עמו - יעקב חבל נחלתו". כלומר, עם ישראל הוא חלקו של ה' ויש חבל ארוך, מן הארץ עד לשמיים. הקב"ה עשה לנו "שרשרת גדולה לאחוז בכנפות הארץ עד שער השמיים כדי שלא יאבדו".

הדבר מתבאר לעומקו עת מעיינים בדברי הגאון מווילנה בסידורו, ביחס לאמור בברכת "יוצר אור": "טוב יצר כבוד לשמו". הגאון מסביר כי הטוב הגדול ביותר שעשה הקב"ה הוא שיצר מציאות שבה אדם יכול לתת כבוד לקב"ה. אילו היו משבחים את ה' גדודי נמלים, לא היה הדבר נחשב לכבוד. אך "מותר האדם מן הבהמה - אין" (קהלת ג', י"ט), ושבח האדם אינו עדיף משבח הנמלה. בפרט בהשוואה לאין סוף.

הקב"ה הטיב עם האדם עת שאפשר לו לתת כבוד לכוראו ולהמליכו בעולמו. זו תכלית בריאת העולם. מי שמקיים תכלית זו - הוא עם ישראל. ממילא אם יאבד ישראל, תאבד תכלית קיום העולם. נמצא כי כשמשה טען הוא לא חשש ממחשבות שליליות של הגויים, אלא מכך שלא יהיה מי שיקדש את שם השם ולא תהיה זכות קיום לעולם.

יש קשר בל ינתק בין שמו של הקב"ה לבין קיום עם ישראל, וכשם שהקב"ה היה, הווה ויהיה לעד ושמו יינן לנצח נצחים, כך קיומו של עם ישראל נצחי, ו"נצח ישראל לא ישקר".

השניים הבינו שה' היה מסייעם, וגורם לכך שתושבי הארץ יהיו עסוקים באבלם ולא ישימו לב אליהם. ההבדל בין עשרת חברי העדה הרעה לבין יהושע וכלב נעוץ בנקודת המבט הבסיסית. נקודת המוצא של כלב ויהושע היא אור"א - אמונה ואופטימיות, ואילו שאר המרגלים מדמים עצמם "פחזבנים", שכן בכל התרחשות הם מדמיינים חג"ב - חורבן גדול ביותר. עשרת המרגלים הרעים מסיקים מסקנות ישירות מהנתונים והעובדות, מבלי להביא בחשבון את יד ההשגחה המכוונת את המאורעות. לפיכך, הם קובעים: "לא נוכל לעלות אל העם כי חזק הוא ממנו", ובמילה "ממנו" הם רומזים כלפי שמיים, כביכול שבעת עמי כנען חזקים מבואר עולם. לעומתם, יהושע וכלב אומרים: "עלה נעלה ונרשנו אתה כי יכול נוכל לה" - אם שוכן שמיים רוצה, אפשר לעלות אפילו לשמיים (רש"י).

במלחמה העכשווית, ממש כמו במלחמה המקראית, החוסן הנפשי נחוץ וחשוב ביותר, והדרך לחזק אותו היא בעבודה על מחשבה חיובית ומבט אופטימי. מי שמתאפיין במחשבה שלילית רואה בכל משבר אסון ותחילת הידרדרות, ואילו מי שניחן במחשבה חיובית רואה במשבר אתגר בונה והזדמנות. אצל הפסימי ראיית עובדות קשות מלווה ברגשות עזים שעלולים לדחוף אותו לייאוש, בעוד האופטימי מנתח את המצב, מאמין שניתן לשנות, ומתוך כך הוא מחפש ומוצא פתרונות. הרגיל במחשבה שלילית מחליט בנקל על כל מצב בעייתי שהוא לא מוצא לו מוצא, ואילו הרגיל במבט חיובי בטוח שיש פתח פתוח, ומחכה לראות את הטוב שיצמח מהקושי.

מחשבות פסימיות רבות מסתמכות על זיכרונות שליליים מהעבר, ומהירות אותנו שמה שקרה אז יכול לקרות שוב, בעוד מחשבות אופטימיות שולות מן העבר את הזיכרונות החיוביים המדגישים כיצד התגברנו על קשיים ופעמים רבות מעז יצא מתוך כך, לדוגמה, כלב ויהושע זכרו ממלחמת עמלק היבטים מנוגדים לאלה של עשרת האחרים, והם הובילו למסקנות מנוגדות, חיוביות ומחזקות.

בעם ישראל חוסן נפשי צריך להתבסס על מבט אמוני, מבט שלומד מההיסטוריה "כי לא יטש ה' עמו וינחלתו לא יעזב" (תהלים צד, יד), מבט שזוכר כיצד צלחנו משברים והצלחנו להתגבר על קשיים, בזכות השגחת ה' על עמו. גם בעלי נטייה למחשבה שלילית יכולים בעזרת התבוננות והשתדלות לפתח מחשבה אמונית חיובית. הם יכולים לשאוב השראה רבה מהפרשה, בה יש היגיון וצידוק לאכזבה ולייאוש, ויש רוב מוצק בין חברי המשלחת למבט שלילי, נהי ומרי. למרות זאת, התברר שצדקו הצדיקים יהושע וכלב בחזונו האמוני והחיובי. אותם שאמרו: "עלה נעלה" עלו במעלה, והביאו את בני ישראל להיות עם חופשי בארצנו, וכך נעלה ונתעלה גם כיום במהרה בימינו.

איש על דגלו – והמשכן בלב: מסע אל סדר אלוקי במדבר

ממד זהות ושייכות - כל צבע דגל קשור לאבן החושן ולסמל השבט (רש"י). כך נשמר היחס המיוחד של כל שבט-משפחה, אך כולם מסודרים סביב מרכז משותף - המשכן. הדגלים מאפשרים "ריבוי בתוך אחדות": גאוות יחידה ותחושת שותפות בריבונות. "כלי יקר" מציין שעיצוב הדגלים הותאם לאבני החושן - מה שמחזק את הקשר בין סמלים חזותיים לבין זהות. ה"עמק דבר" מפרש שבנוסף לדגל שבטי גדול-ממדים, היה לכל בית אב גם דגל קטן יותר, עליו רשום שם בית האב שלו.

קליפורד גירץ, מגדולי האנתרופולוגים של המאה ה-20, טוען שמסמלים תרבותיים משמשים "מפות קוגניטיביות" - דגמים חזותיים שמאפשרים לאדם לדעת מי הוא, היכן הוא עומד ומהי שייכותו. דגלי השבטים במדבר ממלאים בדיוק תפקיד זה: כל צבע וסמל מעביר זהות ייחודית לשבט (בהקבלה לאבן החושן שלו). ובו-בזמן כל הדגלים יחד יוצרים תמונה כוללת של מחנה מאורגן סביב המשכן. כך, במבט אחד, כל איש יודע את מקומו בתוך השלם - והמחנה כולו פועל בתיאום טבעי סביב מוקד רוחני משותף.

ממד רוחני-מטאפיזי - לפי רמב"ן על במדבר ב, ב ומדרש רבה (במדבר רבה ב, ח), סידור הדגלים אינו רק פתרון לוגיסטי; הוא חיקוי של מעגל המלאכים סביב כיסא הכבוד ("המרכבה העליונה"). כששבטי ישראל מסתדרים באותו דגם שמימי, המחנה עצמו נעשה "היכל מהלך" - מקדש נייד. הדגלים, צבעם וסמליהם יוצרים תבנית שמכוונת את השבטים אל סדר קוסמי, ובכך "מורידים שכינה": בכל מקום שבו הם חונים מתהווה מרחב ראוי להתגלות אלוהית. כדי שעם גשמי יזכה בקרבת אל, עליו להתארגן בהרמוניה המשקפת את הסדר העליון.

arye.arzi@gmail.com

שבו המרכז מייצר אות אחיד, אך הביצוע מבוזר לשטח בהתאם ליכולת המקומית. בדיוק כך פעל הענן האלוקי: הוא סימן את כיוון זמן התנועה, אך היישום בפועל הוטל על כל אחד מהשבטים - לפי סדרי המחנה, בהתאם למקומו במחנה ותפקידו בזמן התנועה (שבטי יהודה, יששכר וזבולון נושאים ראשונים, וכך הלאה כל שבט תפקידו ומיקומו).

הענן, אם כן, שימש נקודת ייחוס משותפת, אך לא דרש פקודה ישירה לכל יחידה. התיאום נבע מהבנת הסימן ומהיכולת של כל חלק במערכת להסתגל עם השאר - בדיוק בהתאם לעקרון הליבה של מינצברג: תיאום הנשען על הבנה משותפת ולא על פיקוח ישיר.

הענן שימש סמל לנוכחות אלוהית, אך גם מערכת ניהולית שמאפשרת תנועה הרמונית של קהילה מגוונת. כך התפתח במדבר מודל ניהולי שבו יש גם נוכחות אלוהית מכוונת (הענן), וגם ביזור תפעולי שמאפשר לכל שבט ולכל משפחה למלא את תפקידם בתוך מערכת נעה ודינמית.

פייר בורדייה (סוציולוג צרפתי חשוב במאה ה-20) הגדיר מבנה כזה כ"שדה סמלי" - מערכת שבה לכל חלק יש מיקום ביחס לערך מרכזי אחד. השוני אינו מתנגש, אלא מתאזן סביב מוקד משותף, כשכל שבט במדבר ממקום לפי "דגלו" סביב המשכן. מדובר בשדה סמלי: לכל שבט יש עמדה ברורה ביחס למוקד ערכי אחד - הקדושה שבמשכן. השונות בין השבטים אינה מתבטלת, אלא נכנסת לסדר סביב אותו מרכז. השדה הזה שומר על הבדלים, אך מאזן אותם דרך ייחוס משותף.

הדגל כסמל חזותי לזהות – שלושה ממדים לתפקיד הדגלים

ממד פונקציונלי-צבאי - דגל הוא אמצעי ניווט, ריכוז כוחות וסדר לוגיסטי: 600,000 יוצאי צבא יודעים היכן לחנות, מתי לצעוד ומול מי להתייצב. זהו "צבא מחנה ה'" - לא ערכוביה נוודית.

כשמשמה החל להנהיג את בני ישראל, היה עליו ללכד 12 שבטים ולהפוך אותם לעם ה'. יצירה של עם משבטים היא משימה מורכבת. לאורך סיפורי התנ"ך ניכרות שוב ושוב מתיחויות בין שבטי ישראל, לעיתים אף עד כדי מלחמה. פילוגים אלו חושפים את עומק הפערים בין קהילות ושבטים בעלי אינטרסים, זהויות ונרטיבים שונים.

רשימת העימותים ארוכה: בני ראובן וגד עוררו דרישות מיוחדות באשר לירושת הארץ; אפרים ובני יוסף התלוננו על חלוקת הנחלות; שבע בן בכרי מבנימין קרא למרד נגד דוד. כל אלו מדגישים עד כמה איחוד שבטי לא היה מובן מאליה. דווקא מתוך מציאות זו מתבלט משה - לא רק כמנהיג שהוציא ממצרים, אלא כמי שיצר עם מתוך ערבי-רב של שבטים. משה לא רק הוביל - הוא חיבר, חינך ובנה תודעה קולקטיבית.

עניינו של מאמר זה הוא להתמקד בפעולותיו של משה בזמן המסע במדבר, וכיצד - בהשראה אלוהית - הוא שילב תריסר שבטים נפרדים למארג של עם אחד, עם ה'.

"איש על דגלו" – איזון בין בידול לאחדות

בפרק ב' בספר 'במדבר' מתוארת חלוקה סימטרית של המחנות: שלושה שבטים לכל כיוון (מזרח, דרום, מערב, צפון), והלוויים עם המשכן במרכז. פרשנים מסבירים שהדגלים נועדו למנוע התערבבות שבטים, אך כולם ממוקמים סביב מוקד משותף - המשכן. זהו איזון עדין בין זהות שבטית ייחודית לבין מחויבות קולקטיבית. הדגלים מהווים אמצעי סמלי שמייצר שייכות מובחנת אך מתואמת. כל שבט פועל בשטח שלו, אך מתכוון ויוצא לדרך לפי הענן שמעל המשכן.

לפי תיאוריית התיאום הביזורי של הנרי מינצברג (פרופסור ממוצא יהודי מקנדה, מהמובילים בעולם בחקר אסטרטגיות ניהול), ארגון מורכב לא יכול לפעול רק על סמך פקודות מלמעלה. הוא זקוק למנגנון

שלם וקח עוד היום אצלך בבית

מיחסי השמל

הרשת הזולה והמשתלמת בישראל

התחייבות למחיר הזול ביותר!!

TCL מסך 65" 65"

4K SMART TV

2,390

LG מסך 65" 65"

4K UHD SMART TV

2,290

SENSOR מסך 75" 75"

4K SMART TV

1,790

TCL מסך 55" 55"

4K SMART TV

1,490

SENSOR מסך 43" 43"

4K SMART TV

799

החל מ- 2,399

Nintendo Switch

RAZER אוזניות גיימינג Razer Kraken X Lite

139

LG מסך 75" 75"

4K UHD SMART TV

3,290

SAMSUNG מסך 75" 75"

4K Crystal UHD SMART TV

2,990

מחשב נייד Apple MacBook Air 13

4,499

מחשב נייד HP Laptop

2,849

מחשב נייד Lenovo

2,039

מחשב נייד Asus

1,849

מחשב נייד iPad

1,549

מחשב נייד Apple iPhone 16 Pro

3,058

מחשב נייד Apple iPhone 16

2,222

מחשב נייד Samsung S25

2,955

מחשב נייד Hyundai

339

מחשב נייד Levoit

719

מחשב נייד CTECHI

2,490

מחשב נייד CTECHI

1,099

מחשב נייד מצלמת רשת איכותית

99

מחשב נייד SENSOR

79

מחשב נייד BAIJIALI

49

מחשב נייד Ecovacs

4,990

מחשב נייד Shark

1,990

מחשב נייד Dreame

1,890

מחשב נייד Dravopro

3,990

מחשב נייד Ninja

2,690

האם משה טעה בעניין חטא המרגלים? ניתוח תרגומי של AI - Traduttore, traditore

הגדרת המשימה

משימה זו דורשת ניתוח של מאמרו של ד"ר חזות, "האם משה טעה בעניין חטא המרגלים?", תוך התמקדות בפרשנותו הייחודית לפסוק המציין את כעסו של ה' על משה בעקבות חטא המרגלים. לאחר מכן, יש לתרגם את המסרים

להחמיץ את תחושת החרטה שמה חש, לפי פרשנותו של חזות.

• Original Hebrew: "משה רבנו מאשים את בני ישראל בחוסר אמונה".
Translation: "Moses accuses the children of Israel of lack of faith".
פרשנות: המילה "מאשים" (accuses) בתרגום האנגלי עלולה להיות חריפה

• Original Hebrew: "הוא צריך להוכיח כי הוא חפץ בכל מאודו במתנה שהקב"ה נתן לו".
Translation: "He needs to prove that he desires with all his might the gift that the Holy One, Blessed be He, has given him".
פרשנות: הביטוי "בכל מאודו" מבטא מסירות ונאמנות מוחלטת. התרגום "with all his might" הוא תרגום סביר, אך הוא אינו מצליח להעביר את העוצמה הרגשית של הביטוי המקורי.

• Original Hebrew: "משה רבנו נמצא בספירות אחרות לחלוטין. הוא נביא ומנהיג. הנס כרוך בו ובהתנהלותו בדרך טבעית לחלוטין".
Translation: "Moses is in completely different spheres. He is a prophet and leader. The miracle is intertwined with him and his conduct in a completely natural way".
פרשנות: התיאור של משה כנמצא "בספירות אחרות לחלוטין" הוא תיאור ציורי המבטא את ייחודו של משה כנביא ומנהיג. התרגום "different spheres" הוא תרגום אפשרי, אך הוא עלול להחמיץ את העושר והעומק של התיאור המקורי.

• Original Hebrew: "כלב ויהושע החולקים על שאר המרגלים בטוחים: 'כי יכול נוכל לה'".
Translation: "Caleb and Joshua, who disagree with the rest of the spies, are confident: 'For we are well able to overcome it'".
פרשנות: הביטוי "יכול נוכל לה" הוא ביטוי עברי עז המבטא ביטחון מוחלט. התרגום "well able to overcome" הוא תרגום סביר, אך הוא אינו מצליח להעביר את העוצמה והנחישות של הביטוי המקורי.

ניצח התרגום יוצר מאמר "חדש"
הדוגמאות שהובאו לעיל ממחישות את הבעיה הבסיסית בתרגום: כל תרגום הוא בגידה מסוימת בטקסט המקורי. לא מדובר רק בהבדלים סמנטיים, אלא גם בהבדלים תרבותיים, היסטוריים ורגשיים. כאשר אנו מתרגמים טקסט תנ"כי ופרשני, אנו מעבירים אותו דרך פילטר של שפה ותרבות אחרת, ויוצרים למעשה טקסט "חדש".

במילים אחרות, התרגום אינו רק העברה של מילים משפה לשפה, אלא גם העברה של רעיונות, רגשות וערכים. כאשר אנו מתרגמים טקסט תנ"כי ופרשני, אנו יוצרים למעשה פרשנות חדשה לטקסט, המושפעת מהשפה ומתרבות של קהל היעד.

התרגום המוצע למושג "הנהגה ניסית" אפשרי, אך עלול להחמיץ את המשמעות העמוקה יותר של הנהגה התלויה בחסדי שמיים

מדי. בעברית "מאשים" יכולה להיות גם ביקורת עדינה, אך באנגלית, "accuses" נושאת משמעות של האשמה חמורה. התרגום עלול להחריף את הטון של משה, כפי שהוא מצטייר במאמרו של חזות.

• Original Hebrew: "כלב ויהושע החולקים על שאר המרגלים בטוחים: 'כי יכול נוכל לה'".
Translation: "Caleb and Joshua, who disagree with the rest of the spies, are confident: 'For we are well able to overcome it'".
פרשנות: הביטוי "יכול נוכל לה" הוא ביטוי עברי עז המבטא ביטחון מוחלט. התרגום "well able to overcome" הוא תרגום סביר, אך הוא אינו מצליח להעביר את העוצמה והנחישות של הביטוי המקורי.

• Original Hebrew: "הנהגה הניסית היא פונקציה תלויה מצבו הרוחני של עם ישראל".
Translation: "The miraculous leadership is a function dependent on the spiritual state of the people of Israel".
פרשנות: המושג "הנהגה ניסית" הוא מושג מורכב שקשה להעבירו במדויק לאנגלית. "miraculous leadership" הוא תרגום אפשרי, אך עלול להחמיץ את המשמעות העמוקה יותר של הנהגה התלויה בחסדי שמיים.

פרשנות: המושג "הנהגה ניסית" הוא מושג מורכב שקשה להעבירו במדויק לאנגלית. "miraculous leadership" הוא תרגום אפשרי, אך עלול להחמיץ את המשמעות העמוקה יותר של הנהגה התלויה בחסדי שמיים.

העיקריים של המאמר לאנגלית, תוך הדגשת הבעייתיות של תרגום מעברית לאנגלית, במיוחד כאשר מדובר בטקסט תנ"כי ופרשני. לבסוף, יש להסביר כיצד אי היכולת לתרגם במדויק מעברית לאנגלית משנה את המסר המקורי ויוצר מאמר "חדש" בתרגום.

תרגום המסרים העיקריים של המאמר לאנגלית

מאמרו של ד"ר חזות מציע פרשנות חדשה לפסוק "גם בי התאנף ה' בגללכם לאמר גם אתה לא תבוא שם", המופיע בשולי פרשת המרגלים. חזות טוען כי משה מודה כאן בטעותו בהערכת חטא המרגלים, ומבין כי כלב ויהושע צדקו בהערכתם את יכולת העם לכבוש את הארץ. להלן תרגום של המסרים העיקריים של המאמר לאנגלית, עם הסבר בעברית מדוע התרגום עלול לבגוד בכוונה המקורית:

• "גם בי התאנף ה' בגללכם לאמר גם אתה לא תבוא שם" - "Also with me the Lord was angry because of you, saying, 'Neither shall you go in there'".

פרשנות התרגום המילולי "Also with me the Lord was angry" אמנם מעביר את הכעס, אך אינו מצליח להעביר את הניואנס של "התאנף", שיכול לרמוז גם על תחושת אכזבה עמוקה או צער. התרגום האנגלי עלול

Haier מקור האירי 4 דלתות זכוכית שחורה 2,990 472 ל"ט HRF-4494FB 501 421 101	אלקטרה מקור הפור מקפיא תחתון אלקטרה 2,490 347 ל"ט EL47W טוב inv	אלקטרה מקור אלקטרה 4 דלתות דלתות בעיצוב מסואר, צד דו-ימני חיצוני מסואר, מחליט קולנג 1,890 404 ל"ט EL404W 501 302 101	אלקטרה מקור מקפיא עליון אלקטרה 795 206 ל"ט EL217W	אלקטרה מקור קוביה משרדי מקפיא עליון אלקטרה 399 06BL
SAMSUNG מקור טריפל 3 דלתות מקפיא תחתון סמסונג 6,790 570 ל"ט RF57C5100SL 501 420 101	LG מקור 4 דלתות מקפיא תחתון 5,590 474 ל"ט GR-B470BE 1,000 טוב תוני מתנה	SHARP מקור שארפ 4 דלתות ניחוסט 3,990 421 ל"ט SJ-8420	BOSCH מדיח כלים אינטגרלי 12 מערכות כלים בוש 2,480 SMV25A00E אינטגרלי מלא	SIEMENS מדיח כלים 13 מערכות כלים ניחוסט סימנס 2,990 SN23H02KE
SAMSUNG מכונת כביסה פתח חזית סמסונג 2,890 11 ק"ג WW11GCC0DAE 3 פנס אחיד (1-2) 501 420 101	BOSCH מכונת כביסה פתח קדמי 1-8 ק"ג בוש 2,290 8 ק"ג WAN2403BPL 501 420 101	Whirlpool מכונת כביסה פתח עליון ווילפרו 1,495 55020L 5 פנס אחיד (1-4)	אלקטרה מכונת כביסה פתח חזית 1-9 ק"ג אלקטרה 1,490 EL90 9 ק"ג	NAKASUMI מקפיא 6 תאים רחבים ועומקים נקסומי 999 NAK 216DFW
TADIRAN 2 מסנן מזגן לסלון החל מ-1,990	ELECTRA 1 מסנן מזגן עילי החל מ-880	SAGA 1 מסנן מזגן נייד החל מ-799	NUTRI NINJA מעבד מזון מטרי שייקר חכם מקצועי 1-3 NINJA 790 BL682	אלקטרה טאבון חשמלי עם אבן מסתובבת 13" 799 EG12-01A-24
אלקטרה תנור בוני משולב מיקחגל 50 בנפח ליטר 1,990 TV950E4EX	BOSCH תנור אפיה בוני בוש כולל מסילה טלסקופית 1,990 HBF534EBQ	SENSOR תנור אפיה בוני סנסור 599 SNCR6500BLK	SIEMENS כיריים אינדוקציה 4 מוקדי בישול 60 ס"מ חד פאזי 1,690 EU611BE5H	Sauter כיריים גז זכוכית קריסטלית סאטור 990 SHG6002B קיים גם דגן
NINJA מכונת גלידה NINJA CREAMI 989 NC303	אלקטרה מאוורר עמוד מערפל 18" כולל מתח מים אלקטרה 299 TSP45-MC	Star מאוורר תקרה Star 3 279 בצבעים שחור/לבן	אלקטרה מאוורר רצפתי עוצמתי 5 להבים חזקים אלקטרה 149 YF-802011	PLATINUM ELECTRIC מאוורר עמוד 16 מהירות 3 מהירות 5 ננפים שקט וקל להרכבה 77 PU-60
COLDER מצנן האוויר Colder Como 979 496.2X374.7X869.7 מ"מ	COLDER מצנן האוויר Colder Poco 599 420x340x840 מ"מ	ELECTRA מסנן ומטהר אוויר חם וקר 799 SKJ-CR026H	Homex מאוורר מגדל עם שלט Wi-Fi חיבור 277 HF-24	Gold Line מצנן אוויר נייד שלט 219 ATL-406

שעות פתיחה: בימים א'-ה': 09:30-22:00 שישי וערב חג: 09:00-15:00 מוצאי שבת וחג: חצי שעה מצאת השבת עד 22:30
בתוקף עד - 25.6.25 או עד גמר המלאי, המוקדם מביניהם | ט.ל.ח. | מינימום מלאי 10 יחידות, בכפוף לתקנון המופיע בחנויות | התחייבות למחיר הזול ביותר כנגד כל הצעת מחיר רשמית על אותו הדגם ובאותם תנאים | התמונות להמחשה בלבד | המחירים אינם כוללים הובלה | אין כפל הנחות ומבצעים

חטא המרגלים מאז ועד עתה

פרשתנו עוסקת באירוע כואב ביותר בתולדות ישראל - חטא המרגלים, עליו אמרו חז"ל: "אמר הקב"ה: אתם בכיתם בכיה לחינם, הנני מביא לכם בכיה לדורות". עד היום סובלים מתוצאותיו, ולצערנו עדיין לא למדנו את הלקח וגם כיום נכשלים בו בארץ ומחוצה לה.

חטא המרגלים לא היה חטא פשוט, סתם הוצאת דיבה, שהרי באמת העם היושב בארץ היה חזק מאוד ובאמת הערים בצורות וכו', כל מה שאמרו המרגלים היה נכון. אבל בסתר דבריהם ביטאו המרגלים יסודות כפירה, כשאמרו: "לא נוכל לעלות כי חזק הוא ממנו". מה הייתה כוונתם?

צריך לזכור באיזו מציאות אירע חטא המרגלים: העם יושב במדבר על ערש הכניסה לארץ, מן יורד מן השמיים, מים עולים מן הארץ, ענני כבוד - כל המציאות היא מציאות של נס ופלא, כל החיים במדבר הם התרחשויות ניסית. יש לכולם זמן ללמוד ואינם צריכים להתעסק במציאות החומרית. על כן, אומרים המרגלים "לא נוכל לעלות". הגענו פה במדבר לשיא היכולת הרוחנית שאליה ניתן להגיע. עצם ההגעה לארץ לא תעזור לנו להתעלות, אלא להיפך, היא תשפיע עלינו לרעה שהרי נצטרך להתעסק גם בצדדים החומריים של העמדת האומה בארץ. לא נהיה שקועים כל הזמן בלימוד, אלא נצטרך גם לעשות. "כי חזק הוא ממנו" - אפילו מהקב"ה שאין לו היכולת לשנות את המהלך שגם בארץ ישראל תהיה מציאות ניסית כמו זו של המדבר.

אולם, זה שורש טעותם של המרגלים, שהעיקר אינו הלימוד ואינו במציאות הניסית, שהרי גדול לימוד רק משום שמביא לידי מעשה. והמציאות הניסית שבארץ ישראל, גדולה לאין ערוך מהמציאות הניסית שבמדבר, שהרי נס שבתוך הטבע גדול ומשפיע יותר מנס שהוא נגד לטבע, המשפיע רק לזמנו. בהמשכה של פרשת המרגלים, המצוות הראשונות שמצווים בני ישראל קשורות להבאת פרי האדמה לד', וכן שאר המצוות שנאמר בהן "כי תבואו אל הארץ". הן מדברות על העלאת החומר לקודש, כי אין חכמה בלהיות צדיק בביהמ"ד, שם אין אפשרות אחרת. הניסיון האמיתי הוא בצאתי מהחממה הגדולה הזאת הנקראת הישיבה, מצליח להמשיך לשמור על דרכי, להיות בשוק אותו אחד שהייתי בביהמ"ד.

אם כן, נחדל ממאיסה בארץ חמדה ונקרא "שובו בנים שובבים", ונאמר כי תפקידנו הוא שילוב החול והקודש כדי להעלות את החול אל הקודש, ע"י איחוד תורה ועבודה. תקוותנו היא שלאור ההתפתחויות האחרונות, ועל אף הכאב שבמחיר, תמשיך אחדות עמנו בארץ ובתפוצות להתחזק ולקרב אותנו לגאולה השלמה המיוחלת. "הן עם כלביא יקום וכארי יתנשא" - ביחד ננצח.

תנועה נפשית

כאשר מסתכלים בראייה כללית על מהלך ספר שופטים, פרק י' נראה שגרתו. פסוקים שמתחילים ב "וַיִּסְיֵפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לַעֲשׂוֹת הָרַע בְּעֵינֵי ה'" נמצאים כמעט בכל פרק, לעיתים יותר מפעם אחת. גם בלי לקרוא את הפסוקים הבאים, אנחנו יכולים לנחש שתבוא זעקה ולאחר מכן מינוי שופט וישועה. עם זאת, כאן אנחנו רואים דפוס שונה.

"וַיַּעֲבֹדוּ אֶת הַבָּעֲלִים וְאֶת הָעֲשָׁתְרוֹת וְאֶת אֱלֹהֵי אֲרָם וְאֶת אֱלֹהֵי צִידוֹן וְאֶת אֱלֹהֵי מוֹאָב וְאֶת אֱלֹהֵי בְנֵי עַמּוֹן, וְאֶת אֱלֹהֵי פְלִשְׁתִּים וַיַּעֲזְבוּ אֶת ה' וְלֹא עָבְדוּהוּ". בדרך כלל אנחנו רואים עם עובד ה', שבשלב מסוים, בהתקרבות לעמי האזור וללא מנהיג דומיננטי, מתחיל להיות מושפע מעבודה זרה שסביבו. זהו דפוס שמוכר לנו גם מהתבוננות על עצמנו או בחינוך ילדים - ערכים טובים שנקנים בבית או במוסדות החינוך מתערבבים בהשפעות חיצוניות שיכולות להיות גם שליליות. כאן, מדובר בשלב מתקדם הרבה יותר - העם עובד שבעה סוגים שונים של עבודה זרה, לא פוסח על אף אחד מלבד א-לוהי ישראל. הסימט "ויעזבו את ה' ולא עבדוהו" מדגישה כי עבודת ה' נעדרת גם מתוך רשימת האלים, וככל הנראה הנטישה הייתה אקטיבית. בשונה מאדם שמושפע ממקורות שונים, כאן הייתה החלטה מודעת להפסיק דווקא מעבודת ה'.

על כן, גם כאשר הצרות גדולות ובני ישראל כבר מחליטים לזעוק לישועת שמיים, הקב"ה הפעם לא מתרצה בקלות: "לָכוּ וְזַעְקוּ אֶל הָאֱלֹהִים, אֲשֶׁר בְּחַרְתֶּם בָּם הֵמָּה יוֹשִׁיעוּ לָכֶם בְּעַת צָרְתְּכֶם". על כן, הישועה מגיעה לא בעקבות הזעקה אלא רק לאחר שהקב"ה רואה עשייה אקטיבית - העם מסיר מעליו את אלוהי הנכר ומתחיל לעבוד את ה', עוד לפני שהוא רואה את הפתרון מגיע.

זה מראה לנו דבר גדול. העם, שנטש ביודעין את עבודת ה' ועבד למשך תקופה ארוכה שבעה סוגי אלילים, נמצא במקום נמוך מאוד, שלכאורה אין ממנו תקווה. יחד עם זאת, נראה שערכים שגדלנו עליהם, גם אם אינם נראים כלפי חוץ, נשארים בכל זאת במקום פנימי בנפש ובזיכרון, וניתן להגיע אליהם ברגעי משבר.

אני חושב שזו אותה תנועה נפשית שמתחוללת בנו ברגעי משבר של היום. אנשים יכולים לשאול כיצד תלמיד בינוני לכאורה, שלא מגלה מנהיגות או יוזמה, מגיע למעשי גבורה רק שנה לאחר מכן בשירותו הצבאי; ואיך אנשים מלאי ריב ומחלוקת מגלים תעצומות נפש ומסייעים אחד לשני ברגעי צרה. כמו בפרק - השינוי מתחולל לא בזעקה ולא בדיבורים, אלא בעשייה. היא זו שתוכל אולי, בעז"ה, להמשיך את הטוב, האהבה והגבורה, גם בימים רגועים יותר.

צו השעה!

**מחזקים את צוותי מד"א
תורמים בביט לצידוד חירום ומצילים חיים**

ISRAELI FRIENDS
OF MAGEN
DAVID ADOM

ידיד' מגן
דוד אדום
בישראל

שותפים בהצללת חיים

בנק הפועלים

תרמו עכשיו ב - bit

■ "לא בחיל ולא בכוח, כי אם ברוחי": סוד העוצמה של עמ"י

כנפרדים. אך במציאות המקראית וההלכתית הקדומה לא הייתה הפרדה כזו. יהדות אתיופיה משמרת את התפיסה המקורית שהתורה ודרך הארץ הן חלק מאותה מסגרת הוליסטית. זה לא רק בתפיסת עולם אלא גם בחיים עצמם: ההבנה שבני אדם שונים זה מזה, ולכל אחד ייחודיות שאין באחר, היא שיוצרת עולם שלם והרמוני. זהו עולם הקדושה.

לכן, הנביא זכריה אינו נגד עולם החומר. הוא אינו נגד החיל, החוסן או הטכנולוגיה. הוא טוען שאי אפשר להפריד ביניהם. יש בעוצמה גם רוחניות. זקוקים לרוח האדם שבתוך הטנק או המטוס, הוא שינצח בכוח הרוח. אבל בשביל זה צריך גם טנק ומטוס, וטכנולוגיה מהמתקדמות בעולם. השילוב הזה בין חומר לרוח בין היתר הוא יסוד החיים היהודיים. הוויכוח בימינו אינו בין "צבא רע" ל"תורה טובה". יש הכרה עמוקה בחשיבות הצבא ובהגנה הפיזית. אך יש לשים את הדברים בפרופורציה הנכונה: הצביון הרוחני של המדינה חשוב לא פחות, ואולי יותר, מהכוח הצבאי שלה. "לא בחיל ולא בכוח כי אם ברוחי". עם הטנקים, עם המטוסים, אך יחד עם הרוח, התורה, האמונה היא שתנצח.

ובהקשר למלחמה הנוכחית שאנו בעיצומה, איראן ושלוחיה זממו חורבן, היום מנהיגיהם נופלים, והעולם כולו משתומם. ישראל אומה קטנה עומדת כמעצמה עולמית. רוחה מתעוררת כאריה, כפי שחזו בלעם: "עם פלָכִי קריאה זו מגלמת את כוחה של ישראל: היא יוצרת אור מתוך חושך. ככל שהאיום גדול יותר, כך ההתעוררות חזקה יותר. מי ייתן ונראה את האור הזה בהבסת אויבנו, ובהחזרת חיילינו ושבויוני הבית בשלום.

- 1982shalom@gmail.com -

חוקי ומנהגי הדת והאמונה, ההלכה והמחשבה, שהיו נהוגים אצל יהודי אתיופיה. ההיימנות מתאפיינת באינטגרציה מלאה בין דרך ארץ לתורה. ביהדות אתיופיה אין הפרדה חדה בין עולם החומר לעולם הרוח. התורה שם היא אורח חיים שלם, המתמזג בטבעיות עם המסגרת הקהילתית, החברתית והאתית. אין שאלה של "האם אני עוסק ברוח או בגשמיות?" הם שלובים. לכן, כשחז"ל אומרים "דרך ארץ קדמה לתורה", אין כוונתם שיש שתי מערכות נפרדות, אלא שהתורה אינה יכולה להתקיים בלי מוסר טבעי, התנהגות ראויה ויישובו של עולם.

התורה נמסרה לבני אדם חיים, הפועלים בתוך מסגרת חברתית, כלכלית ותרבותית. בלי דרך ארץ כלומר, בלי יציבות חברתית, מידות טובות בסיסיות, יושרה ומוסר טבעי, התורה מאבדת את משמעותה ועלולה להפוך לכלי של רשעות במקום של תיקון עולם. המסורת המקראית כפי שנשמרה ביהדות אתיופיה מלמדת אותנו שהתורה עצמה היא דרך ארץ. אין כאן שני מרחבים נפרדים אלא מרחב אחד של חיים יהודיים שלמים, שבהם הרוח והחומר, המוסר וההלכה, משלימים זה את זה. הפרדה בין עולם החומר לעולם הרוח עלולה להוביל לצביעות ולניטוק מהמציאות. איפה צצה בכלל ההפרדה הזו?

הרב ראובן טל יאסו סובר שייתכן כי הדבר נובע מהשפעות פילוסופיות שונות. כאשר היהדות התמודדה עם התרבות ההלניסטית ועם פילוסופיות דואליסטיות, החלה לחלחל תפיסה המבחינה בין העולם החומרי, הנתפס כנחות, לבין העולם הרוחני, הנתפס כנשגב. חלוקה זו התחזקה עם התפתחות המחשבה הקבלית, שבה עולם האצילות ועולם החומר נתפסים

ישבתי השבוע באחד המשרדים בארה"ב, תוך כדי המלחמה באיראן. על הקיר הייתה תלויה תמונה ממבט על כל עמק יזרעאל. הכל ירוק, פורח, שקט. ורק לחשוב שפעם הכל היה פה ביצות ומחלות. אמרתי לעצמי: איזה עם מיוחד זה, עם ישראל.

עצם קיומו של העם היהודי לאורך ההיסטוריה הוא תופעה בלתי מוסברת. אימפריות אדירות קרסו במרוצת השנים. מהשרידים הארכיאולוגיים אשר נותרו לפליטה, למדים אנו על עוצמתן הגדולה בעבר. אך עוצמה זו לא עמדה להן ביום פקודה. לעומתן, העם הקטן הקרוי "ישראל" נותר חי וקיים. העם שחי מאות שנים בארצו, השתרש באדמתו, פיתח בה את תרבותו ושגשג בכל התחומים, הלך לגולה. גולה זו פזורה בכל ארצות תבל.

מהו סוד נצחיותו של העם היהודי? הפסוק שזועק מימי שיבת ציון: "לא בחיל ולא בכוח כי אם ברוחי, אמר ה' צבאות" (זכריה ד, ו) - מהו הערך העליון בחיי האומה היהודית - השירות בצבא בדמות הכוח והחיל, או לימוד התורה בדמות הרוח? מי מגן על מי - התורה על הצבא, או הצבא על התורה? לשם כך, יש צורך להתבונן במסורת מקראית, כמו זו של יהדות אתיופיה.

האמירה "דרך ארץ קדמה לתורה" (אבות ג, יז) נתפסת לעיתים כהנחת קיום של שני מרחבים נפרדים: דרך ארץ מזה, והתורה מזה. אך ייתכן שהחלוקה הזו מלאכותית, שכן התורה עצמה מגדירה את מהות דרך הארץ, ולא ניתן לקיים את התורה באמת ללא דרך ארץ. אז מה משמעותה של האמירה הזו?

בעבר כתבתי על מושג "היימנות" הקיים ביהדות אתיופיה. "היימנות" (בגעז: ሃይማኖት) הוא כינוי לכלל

ממחשבה למעשה

הרב ד"ר עידו פכטר
נאמני תורה ועבודה, ראש בית מדרש
'למעשה - יוצרים הלכה ישראלית'

אמונה ברגעי משבר

אמונה איננה ודאות, אמונה היא האומץ להתקדם גם בתנאים של חוסר ודאות. את ההגדרה הזו למושג האמונה נתן הרב יונתן זקס במקומות רבים בספריו, במאמריו ובנאומיו, והיא שבה וחזרה אליי בעוצמה רבה מאז החלה המלחמה בין ישראל לאיראן.

מלחמת ישראל-איראן. רק לומר את המילים הללו מעלה פליאה. מדינה קטנטנת נלחמת בענק שגודל ממנה פי 80 בשטח, פי 9 באוכלוסייה, עם מצבורי נפט, ועם גבול שרחוק אלפי קילומטרים ממנה. מי בכלל יכול לדמיין את התרחיש הזה? מילא אם המלחמה הזו הייתה מבוצעת על ידי קואליציה בינלאומית, בראשות המעצמות, או לפחות ארה"ב. אבל נכון לכתיבת שורות אלו, ישראל עושה זאת לבד. בכוחות עצמה. מי היה יכול להאמין שהיא תעשה זאת? מי היה יכול להאמין שהיא תקצור כאלו הישגים, שבעולם עוד ילמדו אותם ועליהם שנים רבות?

בליל חמישי, כשישבתי בממ"ד עם משפחתי, נדהם לקרוא על המתקפה הישראלית באיראן, עטוף בחששות מהצפוי לבוא, חשבתי על ראש הממשלה ועל הקבינט ברגעים הללו של האישור הסופי לתקיפה. הם עומדים להכניס את ישראל למערכה ארוכה וקשה, שמחירה לא ידועים. כיצד מקבלים החלטה כה גורלית למדינת ישראל? ואני חושב על ראשי הצבא ומערכות הביטחון שהמליצו על הפעולה, תכננו אותו ובנו אותה. ואני חושב על הטייסים שממריאים למשימה במרחק של אלפי קילומטרים מהבית, ולא יודעים האם וכיצד ישובו. מה מעניק את הכוח ברגעים הללו

לקבל החלטות ולהוציא את מדינת ישראל למערכה הזו? מה מאפשר לצאת למהלך המסוכן הזה?

אכן, יש הסתברויות והערכות שגורמי מודיעין ומומחי ביטחון מספקים. אבל אף פעם לא מדובר במאה אחוז, ואי אפשר לדעת איזו הפתעה מחכה לנו. אנו מספיק בעלי ניסיון כדי לדעת שאנו לא את הכל יודעים. ותמיד יש קונספציה. ותמיד יש איפכא מסתברא שלא חשבנו עליה. ומי אומר שזה יצליח? ומי אומר שמדינת ישראל לא הולכת למהלך של התאבדות? מספיק שמשוה קטן ישתבש, אפילו תקלה טכנית לא צפויה, כדי שכל התמונה תשתנה מקצה לקצה. מה נותן את האומץ ללכת למהלך ככל זאת?

כאן נכנסת מקומה של האמונה. האמונה אינה אומרת שיהיה לנו בהכרח טוב, ואז עוד יותר טוב ועוד יותר טוב. זו אינה אמונה שאומרת שהיות שא-לוהים אוהב אותנו, לא יקרה לנו רע. אמונה כזו היא פתיות. היא בערות. והיא מסוכנת. כפי שהטעים הרב זקס, האם יכול להיות יהודי אחרי השואה - וכיום אנו יכולים לומר: אחרי 7 באוקטובר - שיכול לומר שאף פעם לא יאונה לנו רע? האם קיומו של א-לוהים שולל את הרע מעולמנו? פתי מי שמאמין שכן. כסיל מי שהולך בעיוורון ולא שוקל את צעדיו מתוך אמונה שהכל יהיה טוב. פושע הוא מנהיג שעל כך מבסס את החלטותיו.

אמונה איננה שוללת את אי-הודאות שקיים בעולמנו. ההיפך; אמונה מכירה באי-ודאות, אך היא ממלאת אותנו בכוח לצעוד קדימה למרות זאת. "גם כי אלך בגיא צלמוות לא אירא רע

כי אתה עמדי", תיאר זאת דוד המלך במזמורו. דוד לא אמר שהוא לא ירא מהרע כי הוא אינו קיים. דוד לא אמר שהוא לא מפחד כי א-לוהים לא ייתן לאף אחד לפגוע בו. דוד לא ירא מהרע כי הוא חש שא-לוהים עימו, שהוא תומך בו בכל מצב, גם ברגעי הקושי. כך שיכול להיות רע, אבל הוא אף פעם לא לבד.

זו המשענת שהאמונה מעניקה. אמונה אינה מסירה מהאדם אחריות, אלא להיפך; היא עוזרת לו לקחת אותה גם כשאין הוא יודע מה יילד יום. אמונה שכזו מחייבת מבט מפוכח וניהול סיכונים. היא דורשת מהאדם להבין ככל שניתן לקראת מה הוא הולך. אבל בסופו של דבר, כשעליו לקבל את ההחלטה, אין מי שמבטיח לו דבר. אז האמונה מדברת. זו האמונה בכוח שלנו לעשות, להתקדם, להסתכן, לעשות דברים שישנו את חיינו ואת העולם כולו.

כשבן-גוריון הכריז על הקמת מדינת ישראל, למרות האיומים הכבדים מצד מדינות ערב שהן ישמידו את ישראל, הוא ביטא אמונה. כשבגין הורה על הפצצת הכור בעיראק וכששאלמרט הורה על הפצצת הכור בסוריה - הם פעלו מתוך אמונה. וגם כעת, במלחמת איראן, אנו חוזים במפגן עצום של אמונה. זו המורשת היהודית מאז ימי אברהם אבינו, שצווה ללכת מבלי לדעת לאן.

איננו צריכים שיבטיחו לנו שהכל יהיה בסדר כדי להתקדם. מספיק שנדע שאנחנו לא לבד, שאנחנו פועלים מהמניעים הנכונים, וא-לוהים יאה איתנו. יקרה אשר יקרה.

— idopachter@gmail.com —

זמן הכרעה: החטופים, איראן

הגדול מכולם

המלחמה באיראן, כמו גם חלקים משמעותיים במלחמת 'חרבות ברזל', מוכיחים לנו ולעולם כולו כי "מי כעמך ישראל". שאין כמו הצבא שלו, בדגש על חיל האוויר, אבל לא רק. גם, שהארגון החשאי של מדינת ישראל - המוסד - מתפקד ברמה שקשה אפילו לפנטז עליה, המון-המון תוצאות מדהימות. אין ספק כי כל אלה, לבד מהתרומה הכל כך משמעותית לביטחון מדינת ישראל כאן ועכשיו, יביאו גם להרמת קרנה בעמים. הן להגברת ההרתעה ממנה בקרב המדינות שעדיין רוצות לכולתנו; והן לרצון של יותר ויותר מדינות להרחיב את שיתופי הפעולה עימנו. וכן, וגם זה מאוד חשוב, הפעולות המוצלחות של חיל האוויר, המוסד וכל מי שיד לו במלחמה הזו, גם הפיחו הרבה מצב רוח טוב וביטחון בקרב תושבי המדינה, למרות הטילים שנופלים פה. הם הפיחו ביטחון, שבעוד כמה וכמה ימים נצא לתקופה פי אלף טובה יותר. מכל הבחינות.

ואי אפשר, לא נכון ולא מוסרי לסיים קטע זה בלי להזכיר את ראש הממשלה, בנימין נתניהו. והפעם - לטובה ולברכה. נתניהו, שספג בטור זה (כמו גם במקומות רבים אחרים) במהלך השנים טונות של ביקורת ולעג, הוכיח בניהול המלחמה שנכפתה עלינו מאז 7 באוקטובר וגם עתה מול איראן, כי אכן הוא קורץ מחומר מיוחד. נכון שאת העבודה בשטח עושים שנים לוחמי המוסד ולוחמי חיל האוויר, הן המעופפים והן אלה שעל הקרקע המטפלים 24/7 במטוסים, וכמובן המודיעין, המתכננים וכו' וכו'. אבל האישור הסופי הוא שלו. לפני שנפתחות הנצרות ומונעים מנועי המטוסים, האפשרות ח"ו לכישלון ולאסון קיימת, כואבת, מבבלבת.

ומדובר בחיי הרבה בני אדם. בסיכונים עצומים, חלקם בלתי הפיכים. ובמצב שכזה, לקבל את ההחלטה (ואת ה... אחריות), ולהמשיך ללוות אותה תוך כדי פעולה, זה קשה. לא כל אחד יכול. נתניהו הוכיח שהוא - כן. תודה, יישר כוח ואולי באמת טוב שנתניהו מחזיק בהגה.

לא רוצה לקלקל, אבל בעיניים שלי, כשתישמע תרועת הניצחון, כשתסתיים המלחמה בכניעה מוחלטת של איראן, וכשישובו החטופים בהסכם מול חמאס, ועידן חדש יגיע למזרח התיכון (הסכם עם ערב הסעודית, איזשהו הסכם בינלאומי ביחס לעזה), יוכל נתניהו להתייצב מול המראה ונוכח פני האומה ולהגיד: תודה לכם, עשיתי ככל יכולתי, אני מפנה את מקומי בהנהגת המדינה לצעיר ממני. שהרי אם איראן באמת תשנה פניה, יוסר האיום הגרעיני, ולאיהז שיא נוסף הוא יכול לצפות? לטעמי, אם דברים אלה אכן יקרו, המדינה צריכה תהיה לומר לביבי נתניהו תודה רבה על הכל, מתוך הוקרה, למחוק את כתיב האישום נגדו, לנסות להכיל את הדברים המכוערים שעשה או שלא עשה אבל ייחסו לו, ומצידי אולי אף להמליץ עליו, יחד עם טראמפ, לפרס נובל לשלום (הגזמתי? הרחקתי לכת?). אם הכל דלעיל יקרה. תשאלו, ומה עם ועדת חקירה ממלכתית לאירועי טבח 7 באוקטובר? אכן, זו חייבת תהיה לקום, ועל כולם יהיה לכבד את כל מסקנותיה. וחשוב לא פחות. עם סיום המלחמה, יוכיח נא ביבי נתניהו, והוא יכול, שבכוחו גם להחזיר את האהבה והאחוה בתוכנו. את האחדות. ממשלה ציונית הטרוגנית היא המפתח לכך. אם תוקם ממשלה שכזו (וכמובן זה תלוי לא רק בו), הפעם במקום שנאה יקרינו נבחרינו לשטח הבנה ושיתוף פעולה. או אז

יוכלו להתמודד עם הסוגיות המעיקות כמו חוק הגיוס, שינויים במערכת המשפט, שיקום נפגעי המלחמה, ועוד.

שעת כושר

לפי מידע שהגיע ל"ישראל היום" חלה התקדמות משמעותית בנושא החטופים. עפ"י הידיעה, מדובר על שחרור של שמונה שבויים חיים ושישה חללים, מייד עם תחילת יישום העסקה, ועוד שניים במהלך הפסקת האש. אורך הפסקת האש המוצע הוא 60 ימים, שבמהלכם יתנהל משא ומתן על סיום המלחמה. ככל הידוע, חמאס הסכים להצעה ונסוג מדרישות קודמות. אם זה כך, סביר שאלה שנשארו בהנהגת חמאס רואים מה קורה לפטרונים שלהם בטהרן, ומבינים שכדאי להם לסגור עניין עם ישראל וארה"ב מהר ככל שניתן. היו שהעריכו כי בגלל הזירה החדשה, איראן, נושא החטופים נדחק. ולא היא. מאות אנשי ביטחון ועוד עוסקים בנושא החטופים כל יום, כל רגע, ולא ירפו עד שובם. לא מן הנמנע, שדווקא הבליץ של מטוסי חיל האוויר על מאות מטרות באיראן, יקדם הסכם בנושא החטופים. הלואיא. בלי זה, השמחה על הכנעת השטן באיראן (אינשאללה) לא תהיה שלמה.

הגיע הזמן

המלחמה באיראן חושפת כמה מחדלים, על חלקם התירעו בעבר ולא נעשה כלום, חלקם חדשים לכאורה. הנה אחדים מהם. ביבי - לטיפולך, אתה מסוגל. הראשון: מחסור עצום בממ"דים, בחדרי ביטחון וכדומה. מבקר המדינה חשף השבוע שוב את המחדל החמור בנושא. הגיע זמן. תוכניות במגרה יש למכביר. הגיע זמן ביצוע. אני יודע, אין כסף, המלחמה

ראש הממשלה נפגש עם ראש האופוזיציה לשיחת עדכון בענייני ביטחון, וקיבל את תמיכתו המלאה של לפיד במהלכים הביטחוניים הנוכחיים של הממשלה. צילום: לע"מ

הכי צנוע שיש, עשרה גברים לכל צד, עשר נשים לכל צד, וגם זה כבר קצת יותר מדי. אירוע כל כך גדול בימים כל כך משוגעים ביטחונית, זה כל כך מסוכן, כל כך מבזה את אנשי הביטחון שעובדים 24 שעות ביממה למען כולנו, וזה מראה כי החברים האלה פשוט מצפצפים על הכל. לו אני שר המשטרה, הייתי מונע הגעת האוטובוסים לשם, וקונס את אלה שמנסים להגיע. אמור להיות גבול גם למצפצפים, ואכן, בערב נמסר כי המשטרה מנעה את האירוע. אני לא יודע מה קרה בפועל, אבל עצם המחשבה לקיים את החתונה כך, היא פשוט מקוממת.

אגב, עפ"י דיווח שלא אימתתי, בכמה וכמה מוסדות ת"ת באחת הערים החרדיות, מתקיימים לימודים חרף הנחיות פיקוד העורף. אם כך, בעיניי זה הפקרת נפשות ממש, דין רודף על אלה המאפשרים זאת.

נכה מתנהגים

איזה כיף לסיים הפעם את הטור עם משהו אופטימי: ראש הממשלה נתניהו נפגש ביום שלישי עם ראש האופוזיציה לפיד ועדכן אותו בעניינים ביטחוניים. לפיד אמר לנתניהו: האופוזיציה נותנת את מלוא תמיכתה למטרות המבצע ולכוחות הביטחון.

בשביל מה?

אני מכיר משפחות של שני זוגות שהיו אמורים להינשא השבוע. האחת דחתה, השנייה תעשה את החופה וקידושין בחוג הכי מצומצם שיש של המשפחה, מניין גברים, טיפה נשים, וזהו - ואת החגיגה הגדולה יעשו אי"ה בסיום המלחמה.

והנה, העיתונאי שילה פריד חשף ב'ynet' כי בביתר עילית מתוכננת להיות (יום שלישי) חתונה המונית שאלה צפויים להגיע באוטובוסים אורחים רבים מירושלים, מבני ברק ומאזורים נוספים. מדובר בחתונה נכדו של האדמו"ר מקרעטשניף עם נכדתו של האדמו"ר מהורנסטייפל. בשל המלחמה החליטו בחסידויות לשנות מעט מתכנון האירוע המקורי, והוא יוקדם כך שיחל בשעות היום. אחרי שעיריית ביתר עילית הודיעה שאין לקיים אירועים המוניים במבני העירייה, הוחלט להעביר את האירוע לבתי כנסת ולאולמות פרטיים בעיר. מעיריית ביתר עילית נמסר בתגובה: "החתונה אמורה הייתה להתקיים באודיטוריום העירוני, וביטלנו את האירוע בעקבות הנחיות פיקוד העורף. העירייה קוראת לכלל הציבור לפעול על פי הנחיות פיקוד העורף, המצילות חיים".

בעיניים שלי, הזוג המלכותי יכול היה לבוא בבית הנישואין בקטע

עולה הון עתק, וכדומה. אבל, אין ברירה.

נושא נוסף הוא היעדרה של תוכנית מובנית להשבתם ארצה בזמן חירום כמו עכשיו, של 150 אלף ישראלים השוהים בחו"ל. כן, גם כשנתב"ג סגור פורמלית. אם משרד התחבורה הוא שאחראי על כך, חייבת להיות לו תוכנית מגרה מוכנה, מתוקצבת, מאוישת, כיצד להתמודד עם המצב הזה. למשרד, ואולי גם לרח"ל (רשות החירום הלאומית), הגוף שפועל תחת משרד הביטחון ומופקד על תיאום פעולות ההתגוננות בשעת חירום. הקשקוש של השרה מיירי רגב לישראלים התקועים בחו"ל: "אתם כבר שם, לכו ליהנות", מצביע על ניתוק ויהירות. זה לא להחזיר את האנשים הביתה, זה גם מסוכן שהם יתגודדו בקבוצות בחו"ל. הטוריסטים מחפשים הזדמנויות.

אז נכון, ביום שלישי נהחלו יוזמות להשבתם ארצה, חלקם דרך הים מקפריסין, חלקם בטיסות, אבל זה טיפה בים. עפ"י הערכות רשמיות, השבתם של הישראלים הביתה יכולה לקחת כחודש ימים! הגיע הזמן למנות פרויקטור לנושא ולגבות אותו בסמכויות ובתקציבים. הלו, מדינה, להתאושש ומהר! התמודדת עם דברים קשים מאלה. קצת יוזמה ויצירתיות - והסיפור מאחורינו.

יש כמובן נושאים רבים שהמלחמה הציפה, הנה משהו שבעיניי קטן, קטנטן, שקשה להבין איך טרם טופל. נכון לעכשיו, פיקוד העורף אינו יכול לשלוח את ההודעות שלו, כולל התרעה לפני אזעקה, לטלפונים 'כשרים', שרבים-רבים מהחרדים מחזיקים רק בהם. האומנם אי אפשר? ראשית - מדינה שמסוגלת לבצע את מבצע הביפרים בחיזבאללה, משימה כזו היא קטנטנה עליה. שנית - בנקים וקופ"ח יודעות לשלוח הודעות בטלפון הכשר. קטן על המדינה. רק מודעות וטיפ-טיפה מאמץ. זה עניין פשוט של הצלת חיים. מעניין שעל זה הח"כים החרדים לא נלחמים.

לוחמה פסיכולוגית

ד"ר נעמי (יפה) עיני
פסיכולוגית חינוכית,
בעלים ומנכ"לית ויקטור פראנקל - ישראל

ליבי ב(דרום) מזרח

מתקפת המנע של ישראל על איראן תפסה אותי הלילה בכוכב אחר, הכי רחוק שאפשר מהארץ... באיסלנד. התגובה הראשונה הייתה דאגה לילדים, לחיילים (יש חפיה), לחטופים, להורי בעלי ולאחיי היושבים בציון. לאחר מכן, התחלף הרגש בכמיהה עזה לחזור לישראל. פשוט להיות במקום הכי נכון ומדויק עבורי כאדם, כיהודייה, כישראלית, לא רק כאם ואחות.

אין לנו ארץ אחרת. בעד חלון הבקתה, בה אני כותבת כעת, נשקפים הרים ושדות מרעה אינסופיים עליהם רובצים סוסים יפהיים. מרחק חצי שעה משם מצויים קרחונים, סביבם שטנו אתמול ולמרגלותיהם חוף המכונה "חוף היהלומים", על שם פיסות הקרח הנסחפות אליו מתוך הים ומתמקמות באלגנטיות על חול שחור אינסופי. "עם של יהלומים", כתבנו על החול, ו"צה"ל" - בניסיון ילדותי לבטא, ולו לרגע, את אהבתנו וגאוותנו למדינה ולתושביה. התחשק לנו לתת לרגש ביטוי.

מספר התושבים באיסלנד הוא כ-400,000, 4% מתושבי מדינת ישראל, ושטח המדינה הוא כמעט פי ארבעה מזה שלנו. בעיר הבירה רייקיאויק גרים כ-75% מהתושבים של הארץ, וכל השאר פזורים בבקתות, בבתי עץ צבעוניים יחידים, או בעיירות בגודל של עד 10 רחובות, כולל סופר ותחנת דלק. חוויה של שקט הגובל בבדידות. כל משפחה חיה את חייה.

שיעור הילודה באיסלנד נמוך מ-2 ילדים למשפחה. בעוד 100 שנים, מי יודע כמה איסלנדים יישארו לרפואה והאם יהיה מי שיעביר את מורשתם... זו, אגב, מושתתת על סיפורים מיתיים ועל דמויות כמו טרולים, המתקשרות עם כוחות הטבע: האדמה, המים, ההרים והלא נודע, המתקיים מתחת להם...

שיחות טלפון שקיימנו עם הילדים כללו מסר אחיד: הכל בסדר. אנחנו לא מודאגים. קיבלנו מיליון טלפונים והזמנות לשבת. תמשיכו ליהנות. ואיך מטפלים בפיוז שקפץ?

אני גאה בהם ובשכנים ובחברים הטובים. גאה ואוהבת את העם שלי, שמצטט פסוקים מפרשת השבוע, שאומר 'יהיה בסדר', שמתפלל על החיילים והחטופים לפני שמתפלל על עצמו, שכובש את הפחד ומשתף בווטסאפ בדיחות שזר לא יבין.

באיסלנד אין חושך בעונה זו של השנה. שבת שנכנסת עכשיו תצא עבורנו רק ביום א'. במהלכה נתפלל ונתאזר בסבלנות. בשבוע הבא נצפה במפלים, בפיוורדים ובהרי געש - אך לא לפני שנבדוק ונשנן את פרטי הטיסה הביתה. מקווה לקרוא טור זה בבית, אחרי ניצחון הרואי על המאיימים לכלותינו!

- naomieini1@gmail.com -

בימים ההם בזמן הזה

קוטי גוטמן
יועץ מס וכותב בשביל התשמה

לא נפילים, ולא חגבים

ראינו אותם באולפנים - בכירי מערכת הביטחון, לשעברים, בפנים חתומות ובטון נחרץ: "לא נוכל לעלות אל העם, כי חזק הוא ממנו". הם מצביעים על איראן כמעצמה גרעינית מתפתחת, עם אלפי טילים, קשרים בינלאומיים ומערך נקמה קטלני. מול העוצמה הזו - ישראל נראית בעיניהם "כחגבים", וגורע מזה - "וכן היינו בעיניהם". גם האיראנים תופסים אותנו כחלשים, כמתנדנדים.

הם מתארים תקיפה באיראן כמעשה התאבדות. עדיף, הם טוענים, להמתין לדיפלומטיה, אולי ההסכמים הבינלאומיים ירסנו את השאיפות הגרעיניות. אולי משהו שם יקשיב לקריאות להשמתנו ויחזור בו. הם שואלים בקול: מה יש כאן ששווה לסכן למענו הכל? אין כאן עושר טבעי כמו בטהרן, אין מרבצי נפט כמו בשיראז, אפילו לא שקט כמו בדובאי. "ארץ אוכלת יושביה היא", הם אומרים - יקרה, חצויה, מוקפת אויבים. הם שוכחים דבר אחד: שבכל זאת אנחנו כאן. חיים. נאבקים. בונים.

ומולם קמים, בערוצים הפחות נוצצים, יהושע וכלב של ימינו. הם רואים את האיום, לא מכחישים את הסיכונים - אך אומרים: "אם חפץ בנו ה' - ונתנה לנו". לא מתוך אשליה, אלא מתוך אמונה מפוכחת: הבחירה להיאחז בארץ - היא עצם קיומנו. "רק בה' אל תמרודו", הם מזוהרים. אל תיכנעו לפחד. גם אם האויב נראה כענק - "סר צילם מעליהם". אין להם את מה שיש לנו: שורשים. משמעות. זיכרון היסטורי.

זוכרים את 1981? תקיפת הכור בעיראק נחשבה אז לפזיזות - והיום נחשבת לתבונה אסטרטגית. פשוט שסר צילם מעליהם - נמוגו בעשן דברי הרהב והאיומים. העם האיראני מצביע ברגליים ובורח מטהרן.

בסלון המשפחתי, בין התרעה לאזעקה, בין ריצה למרחב המוגן ובין קינוח באבטיח עסיסי, הרוחות לווהטות. אלה מבכים על אובדן חיים, ואלה רואים את הירושמה ונגסקי. וכולם צופים בשידורים, בתמונות ההרס הממוחזרות, ונאנקים תחת העול, מקללים את האויב ומייחלים לתקווה. טרוטי עיניים משינה טרופה מחזקים את כוחות הבטחון המופלאים, לא נכנעים ליללות הקוטרם. רואים את ניסי הניסים, ואת השעה ההיסטורית.

יש רגעים - כמו אז במדבר - שאין בהם פתרון ביניים. או שאתה מאמין - או שאתה נבהל. וההיסטוריה, כדרכה, זוכרת רק את אלה שאמרו "אפשר". לא את אלה שראו בעצמם חגבים.

- kutigu@gmail.com -

מה לא עושים בזמן מלחמה?

לאחרים. חוסר המודעות העמוקה לעמדות אחרות, וגם לקשיים אמיתיים של אנשים בעלי עמדות שונות, מוביל לאטימות כלפי האחר. אולם, עם הזמן הבנתי שאנשים אלה אינם מקשיבים גם לעצמם. הם לא מניחים לתהליכים הפנימיים של רגשותיהם ותבונתם להשפיע על התנהלותם בדרך יעילה וממשית. הם מרחיקים מעצמם דרישות של אחריות כנה כיסוד וראשית למעשים, ולא רק כמבחן בעתיד לכישלון או להצלחה.

במובן זה עשרה מהשליחים של פרשת "שלח" לא קיבלו ברצינות הראויה את המשימה. בעצם קבלת השליחות היה עליהם לקחת אחריות על עצמם ולהתנהג "כאנשים", "לתור" את ארץ כנען ולא לרגל אותה, להתייחס אליה כארץ אשר ה' "נותן" לבני ישראל, ולהיות כל אחד "איש אחד איש אחד למטה אבותיו", ולא קבוצה המדווחת יחד מתוך חולשה קולקטיבית.

לענ"ד התיאור בתחילת הפרשה הוא הליך של הטלת האחריות מלכתחילה ואזרה שלא להשתמש בנימוקים שאינם מתאימים למקום ולזמן ("אפס כי עז העם היושב בארץ"). התוצאה הטרגית של ההיתקעות במדבר היא למעשה האופן של הטלת האחריות על המרגלים ועל עם ישראל בעתיד. אבל המבחן היסודי קשור בהבנת אחריותנו מלכתחילה. בין השאר אחריות זאת חייבת למנוע (כפי שרמזנו בפתיחה) מאנשי ציבור להשתמש באופן ציני בנימוקים (העשויים להיות כשלעצמם רלוונטיים) רק כשהדבר משרת את מטרותם.

המצדיקות בעינינו (לא תמיד במודע) שימוש כמעט בכל אמצעי כדי לבססן ולהציגן כהכרח. הנטייה הזאת רלוונטית גם לתחומים רגישים נוספים כמו גבולות ההתנגדות למדיניות ממשלתית כלשהי, גבולות הפרת הסדר או המחאות האזרחיות למיניהן, וגם השימוש הקיצוני והבוטה בשמות תואר מבזים כלפי החולקים על דעתנו. וכאן אמור לתפוס את מקומו מושג האחריות. בטעות אנו קוראים את האחריות למקומה המוביל רק בדיעבד: כאשר ישנו כישלון בולט, אנו נוטים לחפש את האחראי (בעיקר, כמובן, אם הוא אינו קרוב לליבנו מלכתחילה). אנו אומרים "הוא חייב לקחת אחריות על עצמו", לאחר שהמעשה או המחלל כבר היו כאן עימנו, ומישהו אמור לקום ולומר שהדבר אכן היה באחריותו.

אולם, האחריות בעיקרה צריכה לפעול מלכתחילה. למשל האחריות האישית שלא לקחת על עצמי תפקיד שאולי הוא למעלה ממידותיי ו/או מניסיוני. או האחריות להפנים עד תום את מה שעלי לעשות בעתיד, ומכוח הבנה זאת להתנהל מתחילה בדרך ראויה ואחראית. לא "אחרי" הדברים האלה, אלא "מאחר" שאני אחראי על משהו, אני אמור להיות מראש "אחר" לגמרי.

במצב זה עלי לדעת למשל ששימוש ציני בנימוקים של "זמן מלחמה", רק במקום שהדבר משרת את נטיית היסודית, הוא חסר ראשית וחסר אחריות. לא רק שאולי יבוא עימי חשבון לאחר הכישלון, אלא שמתחילת הדרך הייתי במובן העמוק ביותר חסר אחריות.

פעם חשבתי שאנשי ציבור מרבים באמירות סתמיות ולא מבוססות, בעיקר מכיוון שהם ממעטים להקשיב

אחד הדברים המעניינים, אך גם המתסכלים, הוא השימוש שלנו בנימוק זה לצורך מסקנה הפוכה לגמרי. תופעה זאת אופיינית לחיינו הפרטיים, אבל מקבלת משמעות מוזרה יותר בחיינו הציבוריים. מי לא שמע במהלך השנה וחצי האחרונות את האמירה הנחרצת: לא יעלה על הדעת לעשות את זה בזמן מלחמה. "את זה" - יכול להיות כמעט כל דבר שעל הפרק: הקמת ועדת חקירה, בחירות מוקדמות, חשבון נפש נוקב, נטילת אחריות; ומנגד: הדחת יועצת משפטית לממשלה, חקיקה הנתונה במחלוקת קשה, מינויים של בכירים חדשים, שינוי כללים.

ואכן, אפשר למצוא היגיון בעמדות של שני הצדדים, אשר נובעות (לפחות לכאורה) מטעם אחד ברור: זמן מלחמה אינו עת רגילה אלא עת חירום, ולפיכך סדרי העדיפויות חייבים להשתנות ועניינים שונים צריכים להימדד אחרת ולהידחות לעת רגיעה. הבעיה כמובן היא השטחיות, הציניות וההטעיה בשימוש בנימוק המשכנע הזה. כיצד למשל יכולה ממשלה לטעון שבזמן המלחמה הנוכחי לא ראוי "למהר" ולהקים ועדת חקירה ממלכתית, ומצד שני טעון אותה ממשלה שאין שום סיבה להתעכב במהלכי הדחה כלשהם או בחקיקת חוק טעון במיוחד, מפני שאנו בזמן מלחמה. והאופוזיציה מצידה מסוגלת, כאמור לעיל, להשתמש באותו נימוק אך לצורך המסקנה ההפוכה לגמרי.

איני חושב שיש לפנינו רק כישלון רציונלי. גם נדמה לי שלא נכון יהא להסתפק בנימוק הנכון של שטחיות ושל ציניות פוליטית. נראה שיש כאן משהו מורכב יותר. ישנן בתודעתנו תובנות סובייקטיביות יסודיות

ד"ר ניצה דורי
חוקרת ספרות ילדים, ספרות עברית
וספרות לאדינו

ונהייה בעינינו כחגבים: פרשת 'שלח' והאתגר החינוכי של ראיית העצמי

הנזק של
חרם תרבותי
אינו סמלי
בלבד. הוא
שובר את
האפשרות
לדיאלוג
ומייבש את
מרחב הרוח.
מתי אי-
פעם השתנו
לבבות מתוך
השתקה?

אנו נמצאים בעיצומו של חודש הספר העברי. לאחרונה חתמו כאלף סופרות, סופרים ואנשי מו"לות מהשורה הראשונה של הספרות העולמית על עצומה הקוראת שלא לתרגם את יצירותיהם לעברית. הם אינם מוכנים, לדבריהם, שישראלים - כשותפים לכיבוש ולהפרת זכויות פלסטינים - ייהנו מפרי עטם. זו אינה יוזמה חדשה, אך היא מהדהדת בעוצמה דווקא עכשיו, בתקופה רוויית כאב, בלבול וזעם. הגיע הזמן לומר זאת בפה מלא: חרם תרבותי, מכל צד שהוא, איננו מעשה מוסרי. הוא רדוקציה של המציאות לכדי שורות שחור-לבן, והוא ביטוי לחוסר אמון עמוק בכל מה שהספרות מייצגת - מורכבות, אנושיות, דו-שיח.

הטענה כאילו כל ישראלי הוא "שותף לפשע", ולכן אין ראוי שיקרא ספרות מתורגמת, משקפת תפיסה דכאנית שמזהה את האדם רק לפי לאומיותו. ומה ההבדל בינה לבין מי שפוסל יצירה של פלסטיני כי היא "נולדה בצד הלא נכון של המתרס"? אין. בשני המקרים זוהי סתימת פיות, שלילת קשר אנושי בשם אידיאולוגיה. חרם לא מבחין בין קהלים, לא מתעניין במי נאבק כאן למען זכויות אדם, מי מבקר את ממשלתו, מי משלם מחירים אישיים. מבחינתו, כולנו "ישראלים" - וזה מספיק כדי לסגור בפנינו את הדלת. הנזק של חרם תרבותי אינו סמלי בלבד. הוא שובר את

האפשרות לדיאלוג, הוא מייבש את מרחב הרוח. הוא אומר: לא נדבר איתכם עד שתהיו ראויים. אבל מתי אי-פעם השתנו לבבות מתוך השתקה? האם חברה משתנה כשחותכים אותה מהעולם, או כשנשארים בקשר איתה - גם אם קשה?

גם סופרים ישראלים חווים את הגל ההפוך: אוניברסיטאות בחו"ל מבטלות הזמנות, ירידים מסרבים להציג ספרים "ממומנים על ידי המדינה", וספרות ישראלית - גם כזו המבקרת בחריפות את המציאות - נדחקת החוצה. בשם המאבק בחוסר צדק, מי שמפעילים חרם מייצרים עוול נוסף. הספרות היא המרחב שבו אנחנו פוגשים את האחר גם כשזה לא נעים, גם כשזה מערער. כשאנחנו קוראים סופר מסוריה, מאיראן, או מפולין של שנות ה-40 - אנחנו לא בהכרח מסכימים איתו, אבל אנחנו פוגשים אותו כאדם. גם מי שמתנגד למדיניות ישראל יכול (וצריך) לדבר איתנו - דרך ספר. להניח את החומה בצד, ולומר: הנה הסיפור שלי, תקשיבו.

החרם התרבותי איננו פתרון - הוא בעיה. הוא איננו מוסר - הוא שיפוט שטחי. ובעיקר: הוא איננו חותר לשלום - הוא מחזק את הקיטוב. לא כל ספר צריך להתרגם, אבל כל דיאלוג צריך להישמר. זה לא עניין של שמאל או ימין, של יהודי או ערבי - זו שאלה של חירות. תרבות חיה דורשת אומץ להקשיב גם למי שחושב אחרת. לכן, כל מי שחרד לעתיד המוסר האנושי, החברתי

והפוליטי - צריך לעמוד היום נגד החרם התרבותי, באשר הוא. מול החרם התרבותי הזה ומול אומות העולם המחרימות אותנו, מאיימות עלינו ומפחידות אותנו - עלינו לעמוד בקומה זקופה. בפרשת 'שלח' מתארת התורה את אחד המשברים הדרמטיים ביותר במסע בני ישראל במדבר: חטא המרגלים. 12 נשיאים, אנשים נבחרים, נשלחים לתור את הארץ ולשוב עם מידע. אך במקום לחזור עם אמונה וביטחון, עשרה מהם חוזרים מלאי פחד, סקפטיות והפחדה: "וְשֵׁם רָאִינוּ אֶת הַנְּפִילִים... וְנָהִי בְעֵינֵינוּ כַּחַגְבִּים, וְכֵן הָיִינוּ בְּעֵינֵיהֶם" (במדבר י"ג, ל"ג).

מילים אלה מהדהדות לא רק במדבר סיני, אלא גם במרחב התרבותי, החברתי והחינוכי שלנו כיום. כיצד נוצר הפער בין עובדות לאמונה? מה גורם לאדם לראות את עצמו כ"חגב"? ומה תפקידנו כמחנכים, הורים ואנשי תרבות בעיצוב תודעת היחיד והחברה?

"ונהייה בעינינו כחגבים" - הפסוק אינו מספר מה ראו אחרים, אלא מה הרגישו המרגלים כלפי עצמם. תחושת קטנות פנימית, חוסר ביטחון, תפיסת נחיתות - הם שהובילו לתחושת כישלון ולייאוש. הם לא באמת דיברו עם הענקים, לא ניהלו משא ומתן. הם פשוט הקרינו עליהם את הפחדים שלהם. במובנים רבים, כך פועלים גם מנגנונים פסיכולוגיים עכשוויים. בני נוער שגולשים שעות באינסטגרם נחשפים לחיים "מושלמים" של אחרים, ומרגישים שהם לא

סרקת? קיבלת

מעכשיו - 'שבתון' אצלכם במייל כל שבוע
פשוט וקל. סורקים את הברקוד,
ממלאים פרטים, קוראים ונהנים.
אצלן במחשב או בסמארטפון, לבחירתן.

או במייל info@shabaton1.co.il

מספיק - לא יפים מספיק, לא מוצלחים מספיק, לא שייכים מספיק. התחושה הזו, "אנחנו כחגבים", היא תחושת דימוי עצמי שנשחק מול מציאות חזותית מסולפת.

המסר של פרשת 'שלח' הוא אקטואלי: האופן שבו אדם רואה את עצמו משפיע על התנהגותו, על בחירותיו ועל גורלו. פחדים פנימיים עלולים להפוך לנבואה המגשימה את עצמה. מבחינה תרבותית, אפשר לזהות תהליכים דומים גם במישור הלאומי. אנו מצויים בעידן של שיח ציבורי רווי פחד, ספק, לעיתים ציניות. קולות שמרגים מציעים "לשוב מצרימה", לעצור את המלחמה - לחזור למה שמוכר ובטוח. לעומתם, יש המבקשים לקדם יוזמה, חדשנות ואמונה בדרך גם כשיש קושי. הוויכוח בין המרגלים ליהושע וכלב הוא ויכוח על תרבות. תרבות של הסתגרות מול תרבות של חזון. תרבות שמנבאת כישלון מראש, מול תרבות שמאמינה שיש דרך גם אם היא קשה.

בקריאה ספרותית, אפשר לראות את חטא המרגלים גם כאלגוריה לקשיי התבגרות. כל אדם שעובר שינוי משמעותי - מעבר, פרידה, משבר - פוגש את עצמו מול "הענקים". הספרות מעניקה כלים להתמודד עם זה. ספרות טובה, כמו גם חינוך טוב, מרחיבה את המבט. היא מלמדת שיש יותר מדרך אחת לראות מציאות - ושניתן לבחור את נקודת המבט שמעצימה אותנו ולא מקטינה.

בתוך המשבר של חטא המרגלים מסתתרת גם ההזדמנות: להעניק לילדים מבט אוהב על עצמם, על הארץ, על אחרים. חינוך למאור פנים הוא הדרך ההפוכה מהשיח המקטין של המרגלים. מאור פנים פירושו להאמין בטוב - גם באחר, גם בארץ, גם בעתיד. זהו מבט שיש בו חיבה, תקווה ותחושת שליחות. האם נצליח ללמד את ילדינו להביט על עצמם בגובה העיניים ולא מלמטה? האם נגדל דור שאינו רואה בעצמו חגבים, אלא שליחים? התשובה תלויה בנו.

קריאת פרשת "שלח" מזמינה אותנו לבדוק לא רק מה אנחנו רואים, אלא איך אנחנו רואים. היא מזמינה אותנו לחנך לאמונה - לא כקלישאה, אלא ככלי מעשי להתמודדות עם מציאות. היא מזמינה אותנו ליצור תרבות שמאמינה שאפשר. שאפשר לטעות, ללמוד, לקום ולהמשיך. ושאפשר להסתכל קדימה - לא בעיני חגב - אלא בעיני אדם שלם.

ובאשר לחרם הספרותי הנזכר לעיל, אלה שמות הסופרים המובילים המחרימים אותנו, שבחרו לעמוד בצד הלא נכון של ההיסטוריה. הם מחקו את ישראל, נוודא שלא יימחקו מהזיכרון שלנו. ברוח 'שלח', נשלח אותם מעלינו:

האן קאנג
פרסיבל אוורט
פרדריק ברמן
שרה אדמס
קייטי קיטמורה
אושן וונג
פול מארי
סאלי רוני
רייצ'ל קושניר
ג'ונתן לת'ם

- nitsa.dori@gmail.com -

• על חרדיות, ציונות והגנה על המולדת

החרדית לציונות, והוא העומד עד עצם היום הזה מאחורי הסרבנות החרדית לשירות הצבאי. מנקודת המבט החרדית מדינת ישראל היא יצירה חילונית, בעלת אופי חילוני, והיא חסרה משמעות תיאולוגית-יהודית כלשהי. לחרדים המתגוררים בירושלים, אין יתרון על חרדים הגרים בלונדון או בניו יורק. חילוניות המדינה מאיימת על החברה החרדית, וזו מתגוננת באמצעות הסתגרות והקמת חומות גבוהות החוצצות בינה לבין החברה החילונית. אולם, ככל שמתקדמת הטכנולוגיה מתקשות החומות להחזיק מעמד, ומשימת ההגנה על אופייה של החברה החרדית הולכת ונעשית יותר ויותר קשה.

השירות הצבאי עלול להרוס את הסכר האחרון המגן עליה מפני שצף המים החילוני! וזו הסיבה האחת והיחידה העומדת מאחורי הסיורב החרדי לשרת בצבא! סיורב בלתי מוסרי בעליל! הציונות הדתית היא שצריכה לעמוד בראש המערכה למען צירוף החרדים לשורות המגנים על המולדת. היא זו שצריכה להבהיר הבהר היטב שהמלטות משורות המגינים אינה מבטאת יראת שמיים, כי אם בחטא יסודה. היא זו שצריכה לעמוד על משמר העיקרון של "כל בחור וטוב ייחקק חוק לא מוסרי הפוטר אדם כלשהו מלהגן על המולדת.

שיעור הילודה בקרב המגזר החרדי הוא הגבוה באוכלוסייה הישראלית. המשך הימלטותו של המגזר מההגנה על המולדת מהווה סכנה קיומית למפעל הציוני ולמדינת ישראל, סכנה גדולה בהרבה מפגיעה בשלמות הקואליציה.

- marmorm@gmail.com -

לומר ליהדות החרדית: לא עוד! הגיע רגע האמת!

וכאן המקום לומר באופן שאינו משתמע לשני פנים: אין להתנערותו של המגזר החרדי מהחובה להגן על המולדת, לא בסיס הלכתי ולא בסיס מוסרי! יתר על כן, היא מנוגדת לטבע האנושי, לפיו הצורך להגן על המשפחה, על החברה, על המדינה, הוא צורך בסיסי של כל בן אנוש.

החרדיות מהזן הישראלי החלה להתפתח כבר בסוף המאה ה-18 שעה שהחלו בעם ישראל תהליכים של רפורמה, השכלה, חילון והתבוללות. היהדות החרדית, במקום להתמודד עם המציאות, נקטה דרך של הסתגרות. ככל שרוחות ההשכלה גברו ואיימו להחריב את הבית היהודי, כך הלכה היהדות החרדית וסגרה את הבית, הגיפה את הדלתות והחלונות, ונעלה עצמה מאחרי חומות ובריח.

כשהחלה רוח ציונית לנשב בעולם היהודי, התנגדה לכך היהדות החרדית משני טעמים עיקריים: א. הניסיון לקרב את הגאולה איננו אלא כפירה בעיקר. הגאולה תגיע מלמעלה. תמציתה של השקפת העולם הזו בוטאה היטב בעיתון "הלבנון" על ידי רבני ירושלים כבר במחצית המאה ה-19: "הנה אנחנו עם בני ישראל, מאז החושך כיסה פנינו ועבי ערפל החשיכו שמש הצלחתנו, בלב שקט במחשכים נשב גם בחלום חיוני לילה לא נדמה להשיב בחזקת יד אושרנו וטובתנו. אך מייחלים ומצפים לתשועת ה' הננו כל היום; ב. את התנועה הציונית הובילו מנהיגים חילונים שהיו חשודים כל הזמן ברצון לחולל לא רק מהפכה ציונית כי אם גם מהפכה רוחנית. תרבותית.

עם השנים, עמד שיתוף הפעולה עם החילונים יותר ויותר במוקד ההתנגדות

הפער הבלתי נתפס, הכל כך עמוק, הכל כך בלתי צודק, בין מלחמת הקיום האזרחית שמדינת ישראל נתונה בה כרגע, לבין התנערותו של מגזר שלם בחברה הישראלית מהחובה להתייצב ללא ערעור להגנה על המולדת - זועק לשמיים.

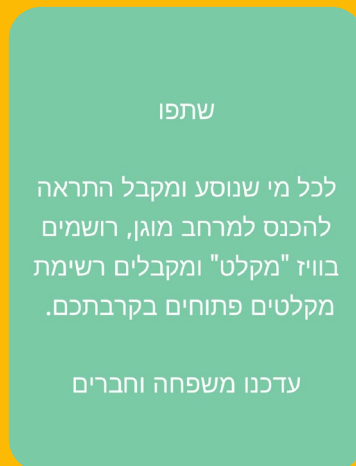
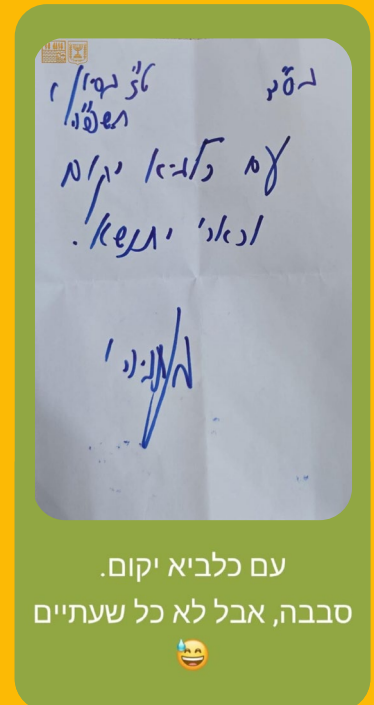
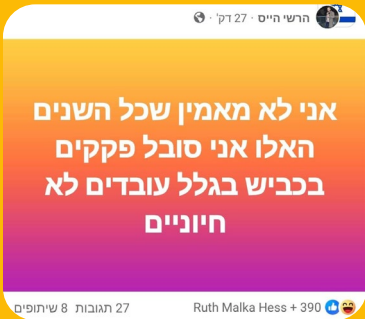
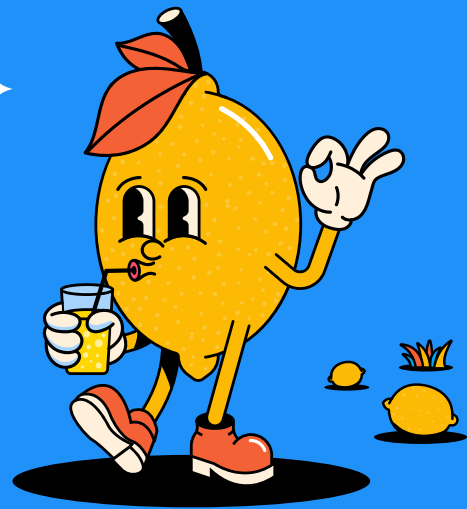
באורח פלא, כמעט מבלי משים, במשך 77 שנים נוצר כאן סטאטוס קוו, לפיו המגזר החילוני והמגזר הדתי נושאים בעול ההגנה על המולדת, ואילו המגזר החרדי פטור מכך. במשך 77 שנים הליביש המגזר החרדי את המציאות האבסורדית הזו בלבוש אידיאולוגי חסר שחר, לפיו אסור להפסיק את לימוד התורה של נערי, שהרי לימוד התורה הוא ששומר על רציפותו של העם היהודי, ויותר מזה, לימוד התורה הוא שמגן על המדינה ועל לוחמיה. במשך 77 שנים השלימו שני המגזרים האחרים עם המציאות הזו. המגזר החילוני ניסה אכן מפעם לפעם לפרוץ את הטבעת הזו, אך נכנע לה בסופו של דבר. את השלמתו של המגזר הציוני דתי עם המציאות הזו, יש לבקש אולי במישור הפסיכולוגי. דומה שהמגזר הציוני דתי, אשר לימוד התורה יקר לליבו, חש סוג של רגש נחיתות אל מול המגזר החרדי, ובאישוהו מקום בליבו סבר שיש מן האמת בעמדה החרדית.

כך או כך, המציאות הזו הייתה בגדר מותרות שהחברה הישראלית הרשתה לעצמה במשך 77 שנים. בעיצומה של מלחמת 'חרבות ברזל', החברה הישראלית אינה יכולה יותר להרשות לעצמה את המותרות הללו. קול דמי אלפי הרוגיננו זועק אלינו מן האדמה, קולם של אלפי הפצועים מהדהד בחלל הארץ, קולם של עשרות אלפי לוחמי המילואים הנקראים אל הדגל שוב ושוב, מדיר שינה מעינינו. הגיע הזמן

עושים מהלכות למחנה

הנה כמה פרסומים מחזקים או משעשעים
שמצאנו ברשתות החברתיות, שהצליחו להעלות
על פנינו חיוך בשהייה הממושכת במקלט.

מערכת 'שבחון'

עם כלביא, ילד כנפיר:

איך עוזרים לילדים ולנוער לעבור את ימי המלחמה?

בתוך שגרת חירום של ריצה יומיומית למקלטים ולממ"דים, צפות בקרב ההורים והסבים שאלות רבות: מה להגיד לילדים? איך לתווך להם את מה שאנחנו בעצמנו מתקשים להבין? איך לעזור להם בלי להגביר את הפחד, ואיך להרגיע כשאנחנו עצמנו על הקצה? אז אין כאן נוסחה, אין תשובה נכונה אחת. אבל יש כמה קווים מנחים שיכולים לעזור – לא רק לילדים, אלא גם לנו, המבוגרים שסביבם

אביטל דואן

שרית: אצל ילדים צעירים, לפשט זה שם המשחק. הם לא צריכים פרטים. הם צריכים מסר ברור ומרגיע: 'יש אנשים שרוצים לפגוע בנו, והצבא שומר עלינו. אנחנו יודעים מה לעשות כדי להיות בטוחים'

הכי חשוב, פשוט להיות שם. לא רק עם מידע, אלא עם הקשבה. תופתעו לדעת שבני נוער רבים כלל אינם חרדים מהמצב - הם קמים לאזעקות, חוזרים לישון ובמהלך היום ממשיכים בשגרה של תקשורת עם החברים מרחוק.

לשתף אותם? לחשוף אותם לחדשות?

שרית: "ילדים קולטים הכל. גם כשהם לא שואלים, גם כשהם ממשיכים לשחק.

"אם היו שואלים אותי לפני שבועיים מה קורה במדינה, הייתי עונה שאנחנו במלחמה. גם הילדים שלי היו אומרים את זה - שאנחנו כבר מזמן חיים בתוך מלחמה. אבל כששואלים אותי היום, התשובה אמנם נשארת אותה תשובה - כן, אנחנו במלחמה - אבל הטון משתנה. הפנים משתנות. תחושת הסכנה פתאום חדה, ממוקדת, מוחשית. זה כבר לא סתם רקע קבוע של דאגה - זה עכשיו. זו מלחמה שמורגשת בגוף, בלב, ברחוב. הכל נהיה רועד יותר, קצר יותר. וכולנו מגיבים. כל מי שגר כאן - הורים, ילדים, סבים וסבתות, אפילו כלבים ותחתולים. המוח והגוף שלנו נכנסים למצב הישרדות, ופתאום, גם דברים מוכרים מרגישים אחרת לגמרי", אומרת שרית שר-יבין, פסיכולוגית חינוכית מומחית, ראש המרפאה לילדים במרכז הישראלי לטיפול בפסיכוטראומה - מטיב, ירושלים.

אין מתווכים לילדים ולבני נוער את עניין המלחמה?

"אצל ילדים צעירים, לפשט זה שם המשחק. הם לא צריכים פרטים. הם צריכים מסר ברור ומרגיע: יש כאלה שרוצים לפגוע בנו, והצבא שומר עלינו. אנחנו יודעים מה לעשות כדי להיות בטוחים", עונה שרית. "המשפטים הקצרים והברורים האלה בונים תחושת הגנה. לא צריך להפחיד - אבל גם לא לטשטש. אצל בני נוער - חשוב לא להפוך את זה להרצאה, אלא לשיחה. לשאול: 'מה שמעת? מה אתה חושב על זה?' ולתת להם מקום להרגיש. הרבה פעמים, עצם ההקשבה כבר עושה את ההבדל."

"חשוב להתאים את התיווך לגיל ולילד", מסבירה דינה דרור, עו"ס ופסיכותרפיסטית, רכזת התערבויות חוסן וחירום בעמותת מרכז אלה להתמודדות עם טראומה, אובדן ומשברי חיים. "בשיחה עם ילדים צעירים אנחנו נשמור על מינימום מידע, מקסימום ביטחון. המסר שאנחנו נשארים במקום בטוח, שאי אפשר להסתובב ברחוב ושהממ"ד הוא המקום הבטוח שלנו, לגמרי מספיק. עם בני נוער חשוב לאפשר שיחה פתוחה, בלי כפייה, לשמוע מה הם כבר יודעים ומה מטריד

אבל קל מאוד להציף אותם בלי לשים לב - במיוחד דרך טלוויזיה, רדיו או רשתות חברתיות. ילדים לא צריכים לראות תמונות של הרס או לשמוע אזעקות דרך הרמקול של החדשות. הם צריכים שההורה יסנן עבורם את המידע וייתן להם אותו בצורה מרוכזת ומובנת. אצל מתבגרים - הגבול מעט שונה, אבל גם כאן חשוב שיהיה מבוגר שמסביר, משוחח, עוזר לעבד."

דינה: "ילדים צעירים לא צריכים להיות חשופים לחדשות, בטח לא לתמונות קשות או לדיווחים בלתי פוסקים. גם אם ההורה רוצה להיות מעודכן, חשוב לעשות את זה בפרטיות, או כשהילד לא ליד המסך. אנחנו במלחמה קשה עם אזרחים הרוגים מטילים שנשלחים אלינו. חדשות המשודרות ברקע, אפילו בלי התייחסות ישירה, משפיעות מאוד, בעיקר על ילדים קטנים. הם קולטים את הטון, את המילים, את המתח ולא תמיד יודעים לפרש. בני נוער כן נחשפים, גם דרך הרשתות ולכן איתם כדאי לשוחח ולשאול מה ראו, איך הרגישו, ולעזור להם לעבד את המידע. אם אתם מרגישים צורך לצפות בחדשות עשו זאת בנפרד או צפו מהנייד והשתמשו באוזניות. אם הילד מנסה להבין למה אתם חייבים לצפות בחדשות, אני ממליצה לומר לו כי אתם רוצים מעט להתעדכן במה שקורה ואם יש משהו שצריך לדעת אתם תשתפו אותו. זה מייצר תחושת ביטחון ולא עומס רגשי."

בזמן אזעקות וכניסה למרחב מוגן - מה עוזר?

הן דינה והן שרית מדגישות את חשיבות התגובה והאנרגיה שלנו ברגעים שבהם נשמעת אזעקה ונכנסים למקלט או לממ"ד. "ילדים מרגישים את המבוגר שליידם", אומרת דינה. "ככל שאנחנו נהיה יציבים יותר, כך הם ירגישו בטוחים יותר. חשוב לתרגל מראש את הפעולה (כניסה למרחב מוגן), להסביר שזה חלק ממנגנון שמירה ולא סיבה לפחד. בזמן אזעקה - קול שקט, חיבוק, מגע והזמנה לנשום יחד, אלה הכלים הטובים ביותר. חלק גדול מהאזעקות קורה לפנות בוקר, כשכולם עייפים, מותשים, והעצבים מרוטים. זה בדיק

שמציפה רגשות חזקים - דאגה, כעס, געגוע. גם כשלא מדברים על זה, הילדים מרגישים. ולכן חשוב לדבר, לומר את האמת בפשטות: 'אבא בצבא עכשיו, הוא מנסה לעזור ולשמור. אנחנו בקשר, והוא יחזור כשיוכל'. כדאי לשמור על טקסים של קשר - שיחת וידאו, הקלטה מוקלטת, מכתב קטן, חפץ שמזכיר. החוט הזה שמחבר - גם אם לא רואים אותו - הוא קריטי לביטחון הרגשי של הילד."

לסיום, אפשר טיפ איך להרגיע אותנו המבוגרים - סבים, סבתות, אבות ואימהות?

דינה: "אל תשכחו את עצמכם. אתם העוגן אבל גם אתם בני אדם. מותר לפחד, מותר להיות עייפים, מותר לטעות ומותר לבקש עזרה. ילדים לא צריכים הורה או סבא וסבתא מושלמים - הם צריכים מבוגר נוכח, שמנסה, שמקשיב ושמחזיק את הסירה יחד איתם גם כשיש גלים. סבים וסבתות רבים לוקחים כעת תפקיד מוגבר, לפעמים בלי הכנה ובלי משאבים. חשוב להזכיר שגם להם מותר להציב גבולות, לבקש מנוחה ולהיעזר. דווקא הסבים והסבתות, עם כל חכמת החיים והניסיון, צריכים גם לגבות את עצמם רגשית ולא לשכוח שהחוסן שלהם הוא גם מקור הביטחון של הילדים. ואם מרגישים שזה כבר מעבר ליכולת, אפילו לרגע, פנו אלינו."

שרית: "מותר לנו להרגיש. לפחד, להתעצבן, להיות מותשים. גם אנחנו בתוך הסערה. אבל בתוך כל זה, כדאי שנזכור - לא חייבים להיות הורים מושלמים, רק הורים מספיק נוכחים. אם ננשום שלוש נשימות עמוקות, אם נשתף ילד במחשבה פשוטה כמו: 'גם לי קשה, אבל אנחנו נתגבר יחד' - עשינו המון. ואם נזכור לעצור לרגע, לשתות קפה חם, לדבר עם חברה, להיעזר - אז גם אנחנו, כמו הילדים, נוכל לחזור קצת לעצמנו. בסופו של דבר, חוסן נבנה מתוך קשר. מתוך מילים פשוטות, חיבוק, נשימה, נוכחות. אפילו במלחמה - אולי דווקא במלחמה - הקשר הזה הוא הבית האמיתי של הילד. ואם כבר קשר, אז חשוב שגם ההורים יוכלו לפנות מוזמנים לפנות אלינו."

דינה: ילדים עם קשיים בוויסות זקוקים לסדר, אבל לא לנוקשות. כדאי לארגן פעילות שמערבת תנועה, משחקי תפקידים והפסקות יזומות. במרחב מוגן, לדוגמה, תנו להם תפקיד, להיות 'אחראי תיק', או 'מנהל המשחק'

דינה דורה עמותת מרכז אלה

הורה שהופעל ש ו ב ושוב על ידי אזהרות? אותו הורה עלול להרגיש מוצף, עצבני או מבוהל. זה לא כישלון, זה אנושי. דווקא הורה כזה צריך להיות עדין יותר עם עצמו, לא לשאוף לנהל הכול 'כמו שצריך', אלא לזהות מה מרגיע אותו ולהכניס גם את זה לשגרה. ילדים רבים חווים קושי כפול - כאשר אמא או אבא מגויסים בימים אלה. גם לעניין זה מתייחסת שרית: "זו פרידה

הרגע שבו ההורה צריך לזכור כי גם תגובה שקטה של 10 שניות שווה המון. לפעמים לא צריך להסביר, רק להיות נוכחים, עוטפים ומייצבים. הילדים שואבים את הביטחון לא מהמידע, אלא מהתגובה שלנו. שתיהן אף מציעות דרך אינטראקטיבית להתמודדות של הקטנים בעת השהייה במקלט: להכין "ערכת מרחב מוגן" - עם משחקים קטנים, קלפים, מדבקות, דפי ציור או משהו טעים. "המרחב עצמו לא חייב להיות רק מקום שמחכים בו בחוסר אונים - הוא יכול להפוך למרחב שמרגיש מוכר, אפילו נעים. והכי חשוב - קשר עין, חיבוק, נשימה משותפת. כל אלו מרגיעים את מערכת העצבים. כשהזמן מתארך, המסר המרכזי הוא: גם בתוך הבלגן - אנחנו מייצרים מסגרת. זה יכול להיות סדר יום קטן בתוך החדר, משחקי דמיון, יצירה פשוטה, או סיפור מתגלגל. לא צריך להציף בפעילויות - לפעמים, משחק קופסה מוכר או הקשבה למוזיקה אהובה יכולים להספיק. מזה שמרגיע הוא לא דווקא התוכן - אלא התחושה שההורה שולט במצב, מציע אפשרויות, נוכח", מסבירה שרית.

איך מקילים על ילדים עם הפרעת קשב וריכוז?

שרית: "הילדים האלה סופגים מתח כפול. הם חווים את חוסר השגרה ביתר שאת, מתקשים לשבת במרחב סגור, מתפרצים - וזה לא 'לא נעים', זה פשוט קשה להם באמת. הדרך להקל עליהם היא דרך תנועה (גם בתוך הבית), מסגרת ברורה, הכנה מראש, ותגובה סבלנית ככל האפשר. זכרו: הם לא בוחרים להרגיש מוצפים - הם פשוט מרגישים."

דינה: "המסר המרכזי הוא גמישות. ילדים עם קשיים בוויסות זקוקים לסדר, אבל לא לנוקשות. כדאי לארגן פעילות שמערבת תנועה, משחקי תפקידים והפסקות יזומות. במרחב מוגן, לדוגמה, תנו להם תפקיד, להיות 'אחראי תיק', או 'מנהל המשחק' או מי שמכין לכולם מים בהתרעה הראשונה כשיש מספיק זמן. זה מחזק ומרגיע ונותן להם תחושת שליטה ומוריד מתח. אבל מה קורה כשההורה אולי גם עם הפרעת קשב, או

כאב שאין לו

סוף.

ציולמים: את"צ

רס"ל במיל' נועם שמש

סרן במיל' טל מובשוביץ

סמ"ר נווה לשם

עוד שבוע קשה שבו התבשרנו על נפילתם של שלושה מטובי בנינו, בתקריות שונות. בכך עולה מניין חללי צה"ל ל-870.

אסא, רחם

לאחר שמטען הופעל לעבר ג"פ ההאמר שבו נסע טל. כמה לוחמים נפצעו באורח קל באותו אירוע. טל הותיר אחריו אישה, אליענה, ושני ילדים, ביניהם תינוק בן שנה. אמו של טל ספדה לו: "טלי שלי... אני רק רוצה לדעת: באיזה עולם זה תקין שאימא מספידה ילד? מה בער לך לעקוף את התור? כל הלילה אני במחשבות איך מספידים אותך? על מה לספר ועל מה לוותר?... טלי שלי, בכלל לא היית אמור להיות במילואים. שנה וחצי לא אישרו לך, אבל אתה התעקשת, ולפני שלושה חודשים אישרו לך לצאת. אין לי שמץ של מושג איך ממשיכים, ילד אהוב שלי. ממש חשוב לי שתקשיב עכשיו - אני גאה בך על מי שאתה ועל מי שהפכת להיות. הסתערת בכל תחום כמו לוחם אמיתי. גאה בך שאתה חלק מתקומת עם ישראל".

באותו היום נהרג גם סמ"ר נווה לשם ז"ל, בן 20 מנוקדים, לוחם בגדוד 12, חטיבת גולני, נפל בקרב בדרום רצועת עזה, לאחר שנפגע ממטען. בתקרית הקשה נפצעו תשעה לוחמים נוספים. ככל הנראה, הם נפגעו מפיצוץ מטען שהוצמד לנמ"ר שבו פעלו.

כתבה זו נכונה לצהרי יום שלישי, יום סגירת הגיליון

בשבת שעברה, י"ח בסיוון 14.6, נהרג רס"ל (במיל') נועם שמש ז"ל, בן 21 מירושלים, מפקד כיתה בגדוד שמשון (92), חטיבת כפיר, מירי נ"ט בחאן יונס. הוא הותיר אחריו הורים ו-7 אחים ואחיות. לוחם נוסף נפצע באורח קל באירוע. האם אפרת ספדה לנועם: "נועם שלי, אני בחלום, הייתי רוצה שתגיד לי שהכל בסדר כמו שכתבת תמיד - 'אמא, אני בסדר'. היית תמיד האח המסור לאחים ולהורים. לוחם ומפקד נערץ. גם כשבחרת לך את הדרך - עדיין בוחרת בך ואוהבת אותך כמו שאתה. אני פונה לקהל: חבקו את הילדים, שום דבר לא מובן מאליו. נועם, איזה מידות נעלות, אהבה ואכפתיות לאחר, לב טוב ועין טובה, יפה תואר, אתה הכי טוב שיש. תודה על 21 שנה שזכיתי להיות אמא שלך, אוהבת אותך לנצח. אני מקבלת את הדין באהבה, ה' יודע מה הוא עושה, הוא מנהיג את העולם ומחליט מה יהיה".

בכ' בסיוון 16.6 נהרג סרן (במיל') טל מובשוביץ ז"ל, בן 28 מרעות, סגן מפקד פלוגה בגדוד ההנדסה 7086, חטיבת גולני, נפל בקרב בדרום רצועת עזה. בהודעת שב"כ נחשף כי מעבר לתפקידו הצבאי, היה טל לוחם ומפקד פעיל בשב"כ. הוא נפל כתוצאה מפיצוץ מטען במבנה בחאן יונס. מתחקיר ראשוני עולה כי חוליית מחבלים ארבה לכוח ופתחה באש לעברו

פג תוקף?

מוטי זפט

את מלחמת המפרץ עברה בני ברק בשלום, ללא טילים. רבים שם יחסו זאת להבטחה שנתן בזמנו החזון איש זצ"ל. אלא, שבמטח הראשון מאיראן, בשבת שעברה, טיל נפל גם בעיר הקודש בני ברק, הרס מבני ציבור וחיתוך חשופים ואף הרג עובד בבית ספר בעיר. תושבים חרדים המומים. האם פג תוקף הבטחתו של החזון איש זצ"ל, שבני ברק לא תיכגע? וכיצד להתנהג עתה?

אבל מי ששמע ממורי חמי הגאון רבי חיים קניבסקי זצוק"ל מאות ואלפי פעמים דברים ברורים וחותכים על מה ששמע מהחזון"א (והובאו דבריו גם בחוט שני מהגרנ"ק זצ"ל), ומו"ח הביא מהירושלמי שדבריו קיימים אחר פטירתו, קשה קצת לשכוח את הכל ולנסח מחדש את הדברים בצורה שמשמעת לשני פנים.

שמעתי שגם דודי הגאון רבי יצחק זילברשטיין, אמר דברים ברורים בעניין המשך קיום הבטחת החזון"א בזמנינו במקומות ששומרים שבת. זה לא סותר שוודאי צריך להיזהר ולעשות כל השתדלות ראויה להישמר. אני אומר לאנשים כל הזמן גם במרכז ב"ב, תשתדלו לא לעמוד ליד קירות חיצוניים שלא ייפלו זכוכיות מההדף כמו שראינו שקורה. להשתדל לא לעמוד באוויר הפתוח בזמני אזעקות, גם בגלל הרסיסים ושברי היירוט. אבל למחוק דברים ברורים שסמכו עליהם כל השנים - אני לא מספיק גדול בשביל זה.

שאלה: פורסם גם בשם הגאון רבי דב לנדו, שהוא מתלמידי החזון"א, שאין לסמוך שיקרה נס בשום מקום שהוא וכו', ויש להישמע להנחיות פיקוד העורף.

תשובה: בוודאי שאסור לסמוך על הנס ובמקום שנקרא נס, ואפילו שלכל כדור יש כתובת, אסור לסכן את עצמו. יש נקודה נוספת שכנראה רבי דב לנדו

ראש עיר מצביעים, אלא החזון"א אמר שהוא רואה שהעיר מוקפת דפי גמרא... (זה מה שאמור לשמור עליה מפני טילים ואסונות; מ"ז) אבל אם יש אזורים שמוקפים דפי אינטרנט, או גרים שם אנשים שאינם שומרי תורה ומצוות, לפעמים החטא גורם.

שאלה: מה למעשה לגבי להיכנס למקלטים?

תשובה: אנשים שואלים כל הזמן האם מותר לרדת למקלט... אין איסור כזה בשום מקום בעולם. אין בזה חוסר באמונת חכמים וכן להיפך. צריך להיות נורמלי. אדם שיש לו ממ"ד בבית ומעדיף להתהפך על מיטתו באמרו סומך על... סתם שוטה. כנ"ל אם יש לו מקלט נגיש במרחק קל, מי מונע ממך! ובוודאי אם האישה מפחדת או הילדים רועדים וכדומה. אבל אדם שנמצא במקום שאין בכלל מקלט זמין רק במרחק, ובשביל זה צריך להעיר את כל הילדים באמצע הלילה, או אם במקלט עצמו עלול להיות סכנות רוחניות, זה מצב אחר. זה מוגדר שאין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמיים.

שאלה: יש רבנים שפרסמו שהבטחת החזון"א לא ממש ברור מה המקור לה, ואם הבטיח, ומה התכוון ואין לסמוך על זה וכו'...

תשובה: גם לעוד רבנים פנו מרשויות העורף והעירייה שיפרסמו דבר כזה.

בבני ברק בוקה ומבולקה. מה שהיה נראה משך עשרות שנים כדבר מוחלט שאין להרהר אחריו, בטח שלא לערער עליו, מקבל פתאום סימן שאלה ענק: טיל פגע בבני ברק, הרס כמה מבנים, בהם של המוסד החשוב 'עלה' לילדים עם צרכים מיוחדים, הרס מבנה בבית ספר נוסף לילדים בחינוך המיוחד, הרג יהודי מבוגר שעבד בעיר, וגרם נזק משמעותי למאות דירות, שחייב פינויים של 750 תושבי העיר לבתי מלון עד שדירותיהם ישוקמו. אז, מה עם אותה הבטחה היסטורית וכיצד מיישבים את הסתירה לצאן קדוויישים?

לסוגיה זו כדי מגוון הסברים. תנא קמא ואיכא דאמריי. וגם, ויש אומרים. למשל, באתר 'כיכר השבת' מביא חיים רוננבוים דברים שאמר חבר מועצת גדולי התורה, ראש הישיבה הרב שרגא שטיינמן בענייני דיומא. למשל, האם בכלל לרדת למקלט? ומה אם מגיע לשם גם חילוני עם סמארטפון? מרתק. להלן טעימות.

שאלה: יש תחושת מבוכה ובלבול גדול בציבור בעקבות הנפילה בפרדס נץ. האם פגה הבטחת מרן ה'חזון איש', שמא גבר חרון אף והובקעה העיר, ישנו חשש ופחד גדול בעם היושב בעיר התורה והחסידות.

תשובה: ... החזון"א, כך לפי עדים ששמעו ממנו, הסביר את עצמו, שזה לא ענין של גבולות מוניציפליות (האם פרדס נץ היא בני ברק; מ"ז) ולא יזה

רצה לעורר, הרי חזקיהו המלך גזז ספר רפואות והודו לו (פסחים נ"ו), יש סברא פשוטה בזה, שלא היו מתפללים אלא סומכים על ספר רפואות, גם פה היה תחושה שבבני ברק לא צריך אפילו להתפלל, הכל מסודר, יש הגנה ייחודית. באו לעורר אותנו, שאו עיניכם השמימה בתפילה, ובזמן שישראל מסתכלים כלפי מעלה לאביהם שבשמיים.

שאלה: הישיבה שלנו נמצאת באזור שאין בו מספיק מקלטים. חשבנו על רעיון שבשעת חירום הנחורים ירצו לחדר מדרגות בבניינים סמוכים.

תשובה: המקום הכי בטוח בעולם זה בית המדרש וכמה שיותר קרוב אליו, ככל שמתרחקים ממתחם הישיבה זה יכול להיות רק פחות מוגן.

שאלה: אנו גרים בשכונה מעורבת, ובמקלט מגיעים גם תושבים שאינם שומרי תורה ומצוות, ורח"ל חלקם מגיעים בעיקר כשהאזעקה באמצע הלילה בצורה פרוצה ממש.

תשובה: אם יש 'פריצות', זה הפיגוע בעצמו, ויותר מסוכן מהכל. עדיף שיישאר בבית, אבל שיהיה בחדר פנימי.

שאלה: יש לי שכן שיורד עם הסמארטפון שלו למקלט. האם זה מסכן את כל יושבי המקלט ועדיף להימנע מלדרת לשם?

תשובה: הוא מראה לכולם דברים לא טובים שם? אם כן, זו בעיה. אבל אם הוא סתם מתעסק לעצמו, מה זה עניין שלך? קח איתך ספר תהילים ותסתכל בפנים.

ועוד באותו עניין. העיתונאי נתי קאליש הביא באתר החרדי 'אמס', הקלטה מרתקת מדברי הגאון הרב יצחק זילברשטיין, אחד הרבנים החשובים בקרב החרדים. זה היה בבית מדרשו שבשכונת רמת אלחנן בבני ברק. הרב נשאל בין השאר על המצב לגבי העיר בני ברק:

תשובתו: "אבל כאן בבני ברק זה משהו אחר, החזון איש פטר אותנו. אבל צריכים לשמור על השבת. פה יש הבטחה של החזון"א, עוד לא קרה פה שום מקרה..." והוסיף לספר: "לילה אחד גיסי, הרבנית בת-שבע קניבסקי ע"ה,

אמרה לגיסי, מרן שר התורה רבי חיים זצ"ל: חיים, נפלה פה 'בומבה' בבני ברק. הוא קם לרגע, זה היה בשבת, ואמר 'בבני ברק לא', ונרדם בחזרה. אתה יודע איפה זה היה? כמה מטרים אחרי בני ברק... מה יש, היה פה חזון"א". נכד הרב, הרב חיים מלין, שאל את סבו: "שואלים פה, שכן רואים שנופלים

לו מקלט משותף בבניין בו הוא גר, וק"ו (וקל וחומר) מי שיש לו בדירתו ממ"ד. שמחויבים להיכנס שם. ויש לראות שהנשים והילדים שיחי' יהיו מוכנים בלבוש ראוי מבעוד מועד לעבור למקום המוגן ומי שאינו יכול בשום אופן להתפנות למקומות האלו, יראה לפחות

לצאת לחדר המדרגות, שהוא מוגן יותר מאשר חדרים פתוחים".

ובהתייחס להבטחת החזון איש, נכתב השבוע בקול קורא של בית הדין מיסודו של הרב נסים קרליץ, החזון איש: "ואף שבס"ד במשך השנים לא נפלו פצצות וטילים בעירנו בני ברק, שזכות גדולי התורה שבעירנו הגנה עלינו, הרי אין סומכים על הנס, ושמא יגרום וכו', (ומה שמקובל כאילו יש הבטחה ממון זיע"א, אין הדברים מדויקים וד"ל" (ודי לחכימא; מ"ז). ואז, לא פחות מפצצה.

אז אולי כעת הרשויות בבני ברק ידאגו להקמת מספר עצום של מרחבים מוגנים לתושבי העיר בשכונותיהם השונות?

ואני לא יכול להתאפק מלהזכיר שבזמן החזון איש, רוב אוכלוסייתה של בני ברק הייתה של 'מזרחניקים' - אנשי תורה ועבודה ששילבו ספרא וסייפא, עבודה ולימוד תורה, ונראה שמוזה התרשם החזון איש זצ"ל. וכיום, כשכמעט לא נותרו 'מזרחניקים' בבני ברק, ראו אנה ואנו באים...

מדי פעם רסיסים בבני ברק? אבל מצד שני ב"ה זה לא מזיק". הרב זילברשטיין השיב: "אם זה לא מזיק, אז זה לא שום דבר". הרב חיים מלין: "שמעתי שכבר שאלו את זה למרן הגר"ח עצמו, והשיב וכתב 'לא הזיק כלא נפל דמי'..." (מעניין מה היה אומר היום, לאחר הטיל הקטלני בבני ברק; מ"ז).

אבל מסתבר, שיש גם דעות אחרות. בסרגל של בני ברק, אמיצות. דין צדק בני ברק, מיסודו של החזון איש, יצא השבוע בגילוי דעת 'נשמרתם לנפשותיכם' בו קבע חד-משמעית כי אין סומכים על הנס ויש להיכנס למקום מוגן בעת שנשמעות התראות. כך נכתב שם, בחתימת הדיינים הרב שריאל רוזנברג והרב יהודה סילמן:

"בימים האחרונים יושבי ארץ הקודש נמצאים תחת התקפות טילים, שכבר גרמו ל"ע נזקים חמורים מאוד בגוף ובנפש והריסת בתים שלמים. ומחויבים אנו עפ"י תורה להיזהר ולהישמר ככל האפשר, ולעשות את ההשתדלות הראויה להיכנס למקומות המוגנים בעת שנשמעות ההתראות. הן מי שיש

■ מזמביה לשומרון: "חווייה של פעם בחיים"

"אנחנו כאן, במקום קדוש. זו חוויה של פעם בחיים. האפשרות להגיע לקבר יוסף, ללמוד את המשמעות ההיסטורית, וישירות מהתנ"ך - זה מספר סיפור חשוב מאוד על חשיבות המקום שבו אנחנו נמצאים כאן, בשומרון", אמר שר החוץ של זמביה, מולמבו היאמבה, במהלך ביקור היסטורי ראשון מחו"ל, בשומרון. האורח הוסיף: "אנחנו רוצים להמשיך להרחיב ולהעמיק את הידידות הזו כדי שנוכל להפיק תועלת מהעומק של ההיסטוריה הזו, שהיא גם ההיסטוריה שלנו".

במהלך היום סיירה המשלחת בהר ברכה ב"מצפה יוסף" שעל הר גריזים - המשקיף אל העיר שכם וקבר יוסף, וביישוב פדואל, שם ביקרו האורחים יחד עם ראש המועצה יוסי דגן בתצפית הלאומית, "המרפסת של המדינה", על שם דונלד טראמפ, ב"מרכז גוטניק" שבפדואל. ומשם תצפתו על תל אביב, נמל התעופה בן-גוריון וערי המרכז. דגן הציג בפני האורחים את חשיבותה האסטרטגית של יהודה ושומרון לביטחון מדינת ישראל, וכן דיבר על המאורעות התנכיים שהתרחשו בשומרון.

צילום: מועצה אזורית שומרון

■ חגיגת בת מצווה ב'בית החם'

נערות מועדונית 'הבית החם' של עמותת 'שעלי תקווה' מבית רשת 'שעלים' חגגו בשבוע שעבר את בת המצווה שלהן באירוע מלא שמחה, תוכן ורוח. 'הבית החם' הוא מרחב תומך ומחבק לנערות בבית שמש, שמעניק להן תחושת שייכות, חיזוק אישי וערכי, קשרים טובים וכלים חשובים לחיים - עם צוות מקצועי ומסור ובשיתוף אגף הרווחה בעירייה.

הרב רחמים נסימי, יו"ר רשת 'שעלים', שיתף: "בבר המצווה שלי לא היה מי שיכין אותי. לקחתי סידור, בחרתי משפט ושרתי אותו... מאז אמרתי לעצמי - כל ילד או ילדה שיחגגו, אני אהיה שם בשבילם. תודה לה' על הזכות". אריאל ברהום, מפקח משרד החינוך: "כל אחת מכן היא אור. כל אחת יכולה בצעד קטן להציל את עם ישראל".

צילום: שרית לזין

■ אלוף הפיקוד ביקר במערך החירום בנימין

מפקד פיקוד מרכז האלוף אבי בלוט הגיע למועצת בנימין ונפגש עם ראש המועצה ישראל גנץ. הוא שיבח את תפקוד מערך החירום של המועצה ועדכן על תגבור הכוחות במרחב. במועצה האזורית בנימין פועל מערך החירום באופן רציף מסביב לשעון. מנהלי המכלולים נמצאים בבניין המועצה ומנהלים את האירועים האזוריים במרחב. את מערך החירום מוביל ראש המועצה ישראל גנץ, יחד עם מנכ"ל המועצה שוקי סט וסגני ראש המועצה. עשרות עובדי מועצה עובדים במתכונת חירום.

במהלך השבת שעברה הגיע אלוף הפיקוד המרכז אבי בלוט למרכז ההפעלה של המועצה וערך שיחת עדכון עם גנץ יחד עם אנשי ההגמ"ר והעורף של צה"ל. בלוט שיבח את מערך החירום של המועצה על תפקוד, שכולל מענה מיידי ועדכון שוטף של התושבים במידע בזמן אמת. עוד מסר האלוף כי צה"ל עיבה באופן משמעותי את כוחותיו במהלך היוםיים האחרונים בגדודי מילואים וביחידות נוספות. בנוסף, הוטל כתר במרחב. עוד אפשר בלוט לגייס חיילי הגמ"ר ליישובים בהתאם לצורך המבצעי על מנת לתגבר את הביטחון.

ראש המועצה הודה לאלוף ואמר כי תושבי בנימין מגלים חוסן יוצא מן הכלל ומבקשים לחזק את ידי הנהגת המדינה והנהגת הצבא. "אנחנו מתפללים להצלחת הכוחות כל הדרך אל הניצחון על איראן, וגם על האויבים שלנו כאן בתוך גבולות הארץ".

במועצה האזורית בנימין פעלו גם באפיק הלוגיסטי כדי לוודא שתהיה אפשרות לספק מים וחשמל, וכדי לאפשר המשך שגרה ככל הניתן. דוברות המועצה מעבירה מידע שוטף לתושבים במגוון דרכים. המידע נמסר גם במהלך השבת באופן רציף. עשרות רסיסים וחלקי טילים נפלו במהלך סוף השבוע ביישובי בנימין. חלקם הסבו נזק לבתים בכמה יישובים. ב"ה אין נפגעים בנפש.

צילום: דוברות בנימין

מפקד אוגדת יהודה ושומרון, תת-אלוף יקי דולף קיים ביום שני שיחה משותפת עם ראשי המועצות בגזרת יהודה ושומרון. בשיחה, מפקד האוגדה סקר את הערכת המצב הגזרתית, פרס ככל הניתן את הפעילות הצבאית העתידית והודה לתושבי הגזרה על החוסן והישמעויות להנחיות פיקוד העורף.

כמו כן, הדגיש כי שיתוף הפעולה בין הצבא להתיישבות ובין הצבא לגופי הביטחון השונים הם המפתח להצלחה במשימה.

מדברי מפקד אוגדת יהודה ושומרון, תת-אלוף יקי דולף: "הכפלנו את כמות סדר הכוחות בגזרת פיקוד המרכז ונכנסנו מהר לפעולות התקפיות, כאשר הרעיון הוא יצירת רצף וקצב של פעילויות בשטח האויב, במקביל ליצירת הגנה קדמית, צבירת סד"כ וחזיון קו התפר. אנחנו במתכונת מלאה של מלחמה ועם המון פעילות בשטח, כל המחסומים בבידוק מלא ותגברנו את לוחמי ההגמר".

ראשי המועצות הודו על קיום השיחה ועל פעילות כוחות צה"ל בגזרה.

תת-אלוף יקי דולף. צילום: חנו צה"ל

נחנך אולם "דרכי נועם" בישיבת עכו

ישיבת ההסדר עכו חנכה את אולם "דרכי נועם" לזכר תלמידה סמ"ר נועם איתן הי"ד, שנפל בלחימה ברצועת עזה. הפרויקט הושלם בעלות של 5.5 מיליון שקל. נועם איתן (20) שירת בגדוד נחשון, היה יוצר מוכשר שכתב שירים וחיבר חוברת גמרא "ויהי נועם".

ראש העיר עמיחי בן שלוש אמר בטקס: "האולם 'דרכי נועם' הוא ביטוי לא רק לדרכו של נועם אלא של הישיבה כולה. עכו מחבת את ישיבת ההסדר".

ראש הישיבה הרב יוסי שטרן בירך בטקס "הטוב והמיטיב" והסביר: "הטוב על חנוכת הבית, והמיטיב על הטוב שעוד יהיה פה בהמשך". הוא פנה לתלמידים ללמוד בעוצמות ולהביא את האור לעיר.

אביבה איתן, אמו, אמרה בטקס: "אנחנו רוצים להעביר הלאה את המורשת של נועם, כדי שלא יישכח לעולם". יצחק איתן, האב, אמר בטקס: "אנחנו מרגישים חיבוק גדול מכל הקהילה פה של הישיבה ושל העיר עכו".

הישיבה "רוח צפונות" פועלת 22 שנים, מונה 220 תלמידים ומהווה מוקד רוחני מרכזי בגליל המערבי. בין מוסדותיה: מדרשת תכלית, מרכז מבקרים על שם הרמח"ל ומרכזי חסד וקהילה שמחזקים את הזהות היהודית בעיר המעורבת.

הוועד המנהל של המרכז האקדמי לב הודיע על מינויו של רועי אוהב ציון לתפקיד מנכ"ל המרכז האקדמי לב, עם פרישתו של המנכ"ל היוצא, יוסי זעירא. אוהב ציון, בוגר המרכז ובעל תארים בהנדסת תעשייה וניהול ובמנהל עסקים, שב כעת לנהל את הבית שבו צמח ומביא עמו ניסיון ניהולי עשיר בהובלת מערכות חינוך והשכלה.

יו"ר הוועד המנהל, יקיר ירושלים עו"ד סטיוארט הרשקוביץ: "למנכ"ל החדש יעד ברור - להמשיך ולבסס את המרכז האקדמי לב כמוסד אקדמי תורני מוביל ומשפיע, תוך שימת דגש על שילוב אוכלוסיות וקליטת עולים".

נשיא המרכז האקדמי לב, פרופ' חיים סוקניק, בירך על המינוי: "אני בטוח שרועי יידע להוביל את המרכז קדימה בעשייה מקצועית ואנושית גם יחד - תוך שמירה על צביונו הייחודי של המרכז כמוסד אקדמי-תורני המשלב תורה עם מדע ברוח של שליחות ציבורית".

רועי אוהב ציון הוסיף: "אני מודה על ההזדמנות והאמון, ורואה בכך שליחות - להמשיך לפתח ולהעצים את המקום היקר והחשוב הזה".

רועי אוהב ציון

יום הסטודנט במכללת גבעת ושינגטון

יום סטודנט תוסס במצב רוח ובאנרגיות התקיים במכללת האקדמית לחינוך גבעת ושינגטון, רגע לפני שנפתחה המלחמה עם איראן.

פתחה הדיקאנית - גילה פינקלשטיין. בהמשך, הוזמנו הסטודנטים המילואימנים לעלות לבמה לקצב מחיאות הכפיים של המשתתפים. כל מילואימניק/ית קיבל שי אישי - תיק למחשב

ומימיה שתרווה את צימאוננו במהלך שירות המילואים. את השי העניקו שילה כץ - מנכ"ל קריית החינוך ודר' אורנה זעירא - סגנית נשיא המכללה, אשר ברכו את הסטודנטים המשרתים במילואים, ואיחלו להם המשך הצלחה בלימודים במקביל לשירות המתמשך.

הסטודנט הסולן ידידיה שטיין, בלווי חבריו מהחוג להוראת המוזיקה במכללה, כיבדו את הסטודנטים המילואימנים בשיר "השמש תחזור" של להקת "התקווה" - שיר על גבורה ואומץ, לעידוד המילואימנים. לסיום נהנו ממופע סטנד-אפ של הסטנדאפיסט תמיר בוסקילה. יוסף חיים אברג'ל - יו"ר אגודת הסטודנטים סיכם בדברי תודה.

בתמונה: (מימין) דר' אורנה זעירא, שילה כץ, גילה פינקלשטיין, יוסף אברג'ל, סגניתו - עטרת בן אליהו ביבי והסטודנטים המילואימנים.

צילום: קרן אברמוביץ

יואב קיש יושב ראש
אמסלם דוברת הנסות

מקורות או לא (הדעת נותנת שלא), יממה אחת לפני שהכנסת התכנסה לדון על ההצעה לפיזור הכנסת בגלל אי התקדמות בחוק הגיוס, כינס שר החינוך, יואב קיש, מסיבת עיתונאים. הוא הכריז בה בחגיגות על 'חזון ותוכנית ברת-ביצוע', כהגדרתו, להעמיק את מודל ההסדר החרדי הקיים, בו משרתים השנה כ-800 חיילים

חרדים, לכדי 3,000 הסדרניקים חרדים בתוך חמש שנים, במסגרת 25 ישיבות הסדר לחרדים - זאת עד שנת 2030. השר קיש אמר כי המהלך הזה נועד לאפשר לצעירים חרדים להשתלב בשירות צבאי משמעותי כחלק ממסלול חינוכי-תורני, מתוך בחירה ומתוך מחויבות עמוקה לשותפות לאומית. כ-25% מהתלמידים האלה צפויים להשתלב במסלולים קרביים ותומכי לחימה - תוספת איכותית ומשמעותית למערך ההגנה של ישראל. כיום פועלות 10 ישיבות הסדר חרדיות, ובהן כ-800 תלמידים וחילים במסלול. במסגרת התוכנית, צפויה ההעמקה להגיע ל-25 ישיבות ול-3,000 תלמידים עד 2030 - צמיחה מערכתית רחבת היקף, שתביא את מודל השירות החרדי לעידן חדש.

התקציב הכולל של התוכנית לאורך תקופתה: 57.5 מיליון שקלים. התקציב לשנת הפעולה הראשונה (2025): 10 מיליון שקלים, מהם 3 מיליון שקלים יוקצו כבר השנה להגדלת ערך הנקודה והרחבת התמיכה הישירה במוסדות ישיבות ההסדר הפועלות כבר. התקציב השנתי צפוי להגיע עד 12 מיליון שקלים בשנים הבאות, בהתאם לקצב ההעמקה.

צוין שהמסלול בנוי משילוב של לימוד תורה, שירות צבאי משמעותי בשני מסלולים עיקריים - קרבי / תומך לחימה וטכנולוגי (הייטק, תעשיות מתקדמות) - והכשרה אזרחית-מקצועית. המהלך מקודם בשיתוף משרד החינוך ואגודת ישיבות ההסדר החרדיות הרשמי.

שר החינוך יואב קיש אמר: "הרחבת מסלול ההסדר החרדי היא צעד מוסרי וערכי לפני הכל - מהלך שאני מוביל כדי לאפשר לצעירים חרדים לשרת את המדינה מתוך נאמנות לעולם התורה, בזהות שלמה ומתוך תחושת שותפות. נפגשתי עם מובילי ישיבות ההסדר החרדיות כיום, ראשי ישיבות 'דרך חיים' ו'חדווא', ועם מנכ"ל 'נצח יהודה' יוסי לוי - המלווים את כלל מסלולי החרדים בצה"ל, ויחד גיבשנו את התוכנית הדרמטית הזו. הדרך לשילוב החרדים בצה"ל לא יכולה להתבסס על כפייה. היא חייבת להיבנות על שיח, התאמה הדדית ואמון. זה הלך המרכזי שלמדתי מהיכרות עמוקה עם התחום בשנים האחרונות. כך, ורק כך, נוכל להוביל שינוי אמיתי".

בהנחיית השרה אורית סטרוק, הממונה על השירות הלאומי, שרת ההתיישבות והמשימות הלאומיות, קיים מנכ"ל רשות השירות הלאומי-אזרחי ראובן פינסקי, הערכת מצב על הפעלת המתנדבות והמתנדבים במהלך המלחמה. בפתח הדברים, ציין המנכ"ל שהשירות הלאומי ימשיך לפעול ולהתייצב בשעת חירום זו בחזית האזרחית. בתוך הערכת המצב הועלו כמה תרחישים. ככל הנראה, יהיו מקרים בהם לא ניתן לשרת בפועל כפי שיובא בהנחיות, אך ככלל המשרתים בגופים השונים ימשיכו לפעול בחזית האזרחית ולהתייצב בשעת החירום הזו בכל מקום בו מדינת ישראל זקוקה.

בתוך כך, שבוע ההצדעה וההוקרה לשירות הלאומי-אזרחי, שתוכנן להתקיים השבוע, נדחה בעקבות מצב החירום. השרה סטרוק ומנכ"ל הרשות עובדים יחד על מעקב אחרי צרכים לאומיים בחירום על מנת להפנות כוח אדם למשימות החירום ברחבי הארץ בתגבור מערכות הבריאות, בתי החולים, הרווחה, עזרה למפונים, חינוך מיוחד, לוגיסטיקה ועוד.

השרה אורית סטרוק למתנדבים: "השבוע הזה תוכנן מראש כשבוע ההצדעה, שבו עוצרים כדי להתבונן בתרומה האדירה שאתם ואתם תורמים למדינה בכל כך הרבה תחומים, במסירות, באחריות, בחריצות, במקצועיות, עם ראש גדול, ועם לב ענק. כל זה יידחה ולא יקרה השבוע. השבוע מדינת ישראל במלחמה, ואנחנו, כולנו, רתומים למערכה הזו, כל אחת ואחד בתפקידו. השבוע מדינת ישראל זקוקה לכוח המיוחד שלכן ושלכם, ליכולות שלכם, להירתמות שלכם - ואתם תהיו שם בשבילה, ביתר שאת. חלקכם בתפקידים הקבועים, אבל במשימות חירום; וחלקכם בתפקידים חדשים שנוצרו מעכשיו לעכשיו, כי הם צורך השעה. אתם חלק מ'עם כלביא', חלק מהיכולת של העם הנפלא שלנו לעמוד במלחמה ולנצח בה".

ראובן פינסקי: "השירות הלאומי-אזרחי ניצב בעת חירום בחזית האזרחית של מדינת ישראל. המשרתים נמצאים בכל מקום בהם זקוקים להם, בגופי הביטחון, במערכת החינוך, במוסדות הבריאות ועוד. אנו מחזקים את כוחות הביטחון בחזית וממשיכים לפעול בכל הכוח".

ראובן פינסקי מנכ"ל רשות השירות
קריסטל צלם אבי אוחיון לעמ

אורית סטרוק

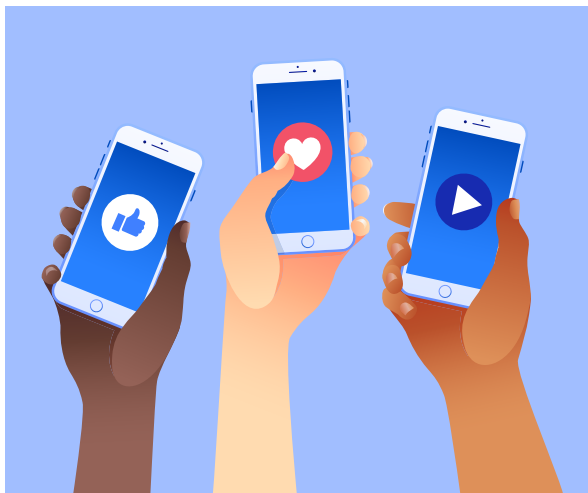

שעת מחנך

אבינועם הרש

מחנך ומעביר שיחות להורים מורים ונוער
בנושא גיל ההתבגרות

• תקועים במקלט? כך תנצלו נכון את הזמן

השבוע שוחחתי עם אב מתוסכל, שאמר לי שהוא פשוט לא מסוגל להחליף מילה עם הבן המתבגר שלו. הוא לא מצליח לנהל איתו שיחה, שבה התשובה של בנו תהיה ארוכה יותר משלוש מילים.

לרוב, כשהוא שואל את הילד: "איך אתה מרגיש?" או "איך היה היום בבית הספר?", התשובה שלו בנו נשמעת כמו - סליחה על הביטוי - נהמה של בכון. או פשוט "פסדר..." לקוני וסתמי כזה.

נזכרתי שלפני כמה שנים נסעתי באוטובוס, ובמושב לפניי ישבו אבא והבן המתבגר שלו. הם ניהלו דיאלוג שנשמע כך:

אבא: "אז איך היה בבית ספר?"
ילד: "סבבה"

אבא: "היה משהו מיוחד?"
ילד: "לא"

אבא: "איך הולך לך בלימודים?"
ילד: "בסדר"

אבא: "ועם החברים - איך הולך לך איתם?"
ילד: "סבבה"

אבא: "תגיד, אתה מסוגל לענות לי ביותר פירוט חוץ מאשר 'סבבה' ו'בסדר'?"
ילד: "סבבה"

אבא: "תאמין לי, הדור שלכם לא מסוגל לחבר ברצף שתי מילים. אתם מדברים רק באימוג'ים"
ילד: "אבא, אתה באמת רוצה לדעת איך היה בבית הספר? או שאתה סתם שואל כדי לצאת ידי חובה?"

אבא: "ברור שאני באמת רוצה לדעת"
ילד: "אז שתדע שהבוקר היה לי ריב נוראי עם יוגב"

אבא: "ויוגב זה...?"

ילד: "החבר הכי טוב שלי, אבא"

אבא: "אה אוקיי"

הנייד של האבא מצלצל. הוא מסמן לילד שימתין רגע, ואז עונה לשיחה הטלפונית. הילד מביט מתוסכל על האבא. השיחה בטלפון ממשיכה.

אני יורד בתחנה ותוהה לעצמי: מה חושבים ההורים, שמתוסכלים מכך שהילדים שלהם לא מסוגלים לענות יותר משתי מילים על השאלות שלהם, אם הם כהורים אינם מסוגלים לצרף שני רגעים ביחד כדי להקשיב לילדיהם ולהיות שם בשבילים.

רוצים באמת לדעת מה שלומם של הילדים שלכם? נסו לשריין להם עשר דקות ביום, אבל באמת. על שוק, קפה או מה ואיך שבא לכם. השהייה במקלט יכולה להיות הזדמנות טובה לכך! ייתכן שאז תגלו שלא רק שהתשובות שלהם לא יישמעו לכם כמו נהמות של בבוניס, אלא הם יערבו לכם כמו מנגינה קסומה שהרבה זמן לא שמעתם.

- avinoam811@gmail.com -

הנייד של

האבא

מצלצל.

הוא מסמן

לילד שימתין

רגע, ואז

עונה לשיחה

הטלפונית.

הילד מביט

מתוסכל על

אביו

שבתון
יידות | חינוך | מרחבון | אקטואליה

מוטי זפט
אביטל דואן
שבטון בע"מ ת.ד. 8021 פ"ת 4918001 פקס: 03-9239393
שי מאור 052-4090888
רחלי ינבנרג 052-8907103 info@shabaton1.co.il
רננה קירשבוים
סטודיו גלילאו
הפצה: 9248* (ביום 1 עד השעה 09.00 בלבד)
moti@shabaton1.co.il | avital@shabaton1.co.il
www.shabaton1.co.il
ניתן לצפות בדה"ת שב' שבתון' גם באתר www.tora.co.il

נא לא לקרוא בזמן התפילה | כל הזכויות שמורות
המודעות הן על אחריות המפרסמים בלבד. ט.ל.ח.

עורך:
עורכת משנה:
המו"ל:
מנכ"ל:
מכירות:
ניהול הפקה:
עיצוב גרפי:
הפצה:
מייל מערכת:
אתר האינטרנט: